Jaargang 110. Vrijdag, 22 Augustus 1851. No. 67.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

AANBESTEDING.

Op HEDEN VRIJDAG den 22sten Augustus 1851, des middags te twaalf uur, in een der appartementen van het Provinciehuis te *Groningen*, zal, door den STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van GEDEPUTEERDE STATEN, onder nadere approbatie, in het openbaar worden aanbesteed:

1) *Het maken en plaatsen van Tafels enz. in de Vergaderzaal van de Heeren Staten in het „Provinciehuis te* Groningen.

2) *Het Leveren, enz. van Gordijnen in de genoemde Zaal en de Commissie-Kamers.*

Deze Aanbesteding zal geschieden bij *inschrijving en opbod.*

Het Bestek, waarnaar deze Aanbesteding zal plaats hebben, zal ter lezing liggen aan het Provinciehuis te *Groningen* en aan het Bureau van den Heer Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 1ste distrikt, bij welken laatstgemelde vooraf nadere inlichtingen te bekomen zijn.

GRONINGEN, 18 Augustus 1851.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornd., VAN LIMBURG STIRUM.

AANBESTEDING.

Op VRIJDAG den 29sten Augustus 1851, des middags te 12 uur, in een der appartementen van het Provinciehuis te *Groningen*, zal, door den STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de *Provincie Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, onder nadere approbatie, worden aanbesteed:

Het Herleggen van een Vak Steenglooijing aan de Zeeweringen ten Zuidoosten van Delfzijl, *in den jare* 1851.

Deze aanbesteding zal geschieden *bij enkele Inschrijving.*

Het Bestek, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den Doelen, bij de Kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE en de wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts bij den Kastelein PLAAT, in het Blaauwe Paard; bij den Kastelein VISSER, in de Zon; bij den Kastelein HOLSHEIMER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den Kastelein MIDDELKOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij den Kastelein VAN WARTUM, in de Altena; te *Zoutkamp* bij den Kastelein KNOL; te *Warfhuizen* bij de wedw. ELINGA; te *Winsum* bij de wedw. WIERSEMA; te *Onderdendam* in het Gemeentehuis en in het Zijlvesterhuis; te *Bedum* bij de weduwe J. J. WEG; te *Appingedam* bij de Kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES en de wedw. WEITS; te *ten Boer* in het Gemeentehuis; te *Termunterzijl* bij den Zijlwaarder; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den Kastelein MONKHORST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMAN; te *Nieuwe Schans* bij den Kastelein SMIT; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij den Kastelein DE BOER, en te *Zuidhorn* bij de wedw. OSSENTJUK.

Nadere informatiën en aanwijzing in *loco* kunnen worden aangevraagd bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, te *Groningen.*

GRONINGEN, 15 Augustus 1851.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd VAN LIMBURG STIRUM.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten, dat door den Raad dier Gemeente, in zijne vergadering van den 8sten Augustus 1851, is vastgesteld de volgende verordening, houdende wijziging van art. 393 van het Reglement van Policie, en nieuwe plaatsing van de BLOEM-, PLANT- en HEESTERMARKT op de gewone MARKTDAGEN:

De RAAD der Gemeente *Groningen*, —

Gezien het verzoekschrift van de afdeeling van het Departement *Groningen* der Nederlandsche Maatschappij *ter bevordering van nijverheid voor Ooft- en Tuinbouw*, hier ter Stede gevestigd, houdende den wensch, dat de *Bloemmarkt*, de *Heester- en Plantenmarkt* van de Groote Markt verplaatst worde naar de Vischmarkt;

Overwegende, dat de toenemende handel in Bloemen, Heesters en Planten het wenschelijk maakt, dat voor de uitstalling dier voorwerpen op de gewone Marktdagen eene ruimere en meer geschikte plaats worde aangewezen, dan de tegenwoordige;

Besluit, dat voortaan de **BLOEM-, PLANT- en HEESTERMARKT** zal worden gehouden aan de **NOORDZIJDE** van de **VISCHMARKT** en de **UITSTALLING** geschiede op de **breedte der kleine keisteenen voorlangs de rijp of klinkersteenen;**

Wijzigt dien ten gevolge art. 393 van het Reglement van Policie van den 11den November 1822 in diervoege, dat de daarin voorkomende woorden: **de Tenten, Tafels of Kruiwagens met Bloemen, het jonge Plantsoen,** daaruit zullen wegvallen, terwijl aan het slot van het artikel het volgende wordt bijgevoegd:

„De Bloem-, Plant- en Heestermarkt wordt gehouden „aan de Noordzijde van de Vischmarkt en de uitstalling „heeft plaats op de breedte der kleine keisteenen, voorlangs „de rijp of klinkersteenen."

En zal deze Verordening, overeenkomstig art. 167 der Gemeentewet, in afschrift aan Gedeputeerde Staten worden medegedeeld.

GRONINGEN, 8 Augustus 1851.

De Burgemeester: (get.) VAN IMHOFF.
De Secretaris: (get.) HORA SICCAMA.

Zijnde deze verordening aan de Gedeputeerde Staten van de Provincie *Groningen*, volgens hun berigt van den 14den Augustus 1851, no. 17, in afschrift medegedeeld.

En is hiervan afkondiging gedaan waar het behoort.

GRONINGEN, 21 Augustus 1851.

De Burgemeester: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIË.

Uit de *Javasche Couranten* tot en met den 21sten Junij, met den landpost aangebragt, blijkt, dat de cholera nog op het eiland bleef aanhouden, doch op verschillende plaatsen in hevigheid scheen af te nemen.

[Te Batavia zelf kan de ziekte bijna als geheel geweken worden beschouwd, zijnde er in de laatste dagen geene sterfgevallen geweest en in het militair hospitaal nog slechts drie lijders onder behandeling. Het hevigst schijnt de cholera te Soerabaya te hebben gewoed.]

Z. M. fregat *Prins Hendrik* heeft met nog andere vaartuigen een kruistogt ondernomen bezuiden de Saleijer-eilanden, maar geene zeeroovers ontdekt.

— De gouverneur-generaal heeft den 10den Junij eene publicatie tegen den slavenhandel doen uitvaardigen, volgens welke die handel en de invoer van slaven in Nederlandsch-Indië blijven verboden. De aangebragte slaven zullen mitsdien dadelijk vrij zijn. Onder den verboden slavenhandel is ook begrepen het aanvoeren of vervoeren van kinderen beneden de 10 jaren, met oogmerk om ze in of tot dienstbaarheid op te voeden.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 18 Augustus.

Gisteren heeft de Koning van Pruissen alhier aan een aantal bezendingen gehoor verleend, en die met veel welwillendheid ontvangen. Den gemeente-raad van Keulen toesprekende, heeft Z. M. gemeend zich even ongunstig over de openbare drukpers van Keulen te moeten verklaren, als onlangs zijn broeder de *Prins van Pruissen.* Naar luid van het orgaan der klerikale of anti-liberale partij in de Rijnprovincie, heeft de Koning den burgemeester van Keulen onder anderen te kennen gegeven:

„Ik ben niet gekomen om pligtplegingen te maken, maar om de waarheid te zeggen. Het is tijd dat de verblinding ophoude, die het algemeen vertrouwen steeds onderdrukt. Op alles wat mijn broeder *Wilhelm* deswege heeft gezegd, zeg ik zeventig en nog eens zeventigmaal amen. Het is tijd dat daaraan een einde kome, anders zal ik daarin voorzien. Ik heb den wil en de magt daartoe. Zorg, dat dit geschiede! en wel ten spoedigste, of wij zullen geene goede vrienden blijven, en er zullen zeer gestrenge maatregelen worden genomen."

— Van de Russisch-Poolsche grenzen wordt wederom geschreven, dat *Schamil*-Bey bij Abedick eene schitterende overwinning op de Russen heeft behaald en de brigade van den generaal *Jefdokimoff* met groot verlies over den Kuban heeft gedreven.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 17 Augustus.

Uit de dezer dagen aan het Parlement gedane opgaven van het armwezen in dit rijk blijkt, dat het getal der armen in het laatste jaar aanmerkelijk verminderd is. Den 1sten Julij j.l. telde men in de 607 armen-distrikten, waarin Engeland en Wallis verdeeld is, 18,691 minder armen, dan een jaar te voren. In 14 van de 54 graafschappen is het getal der armen sedert Julij 1850 vermeerderd, en wel te zamen met 7,408; daarentegen is het in de 40 overige met 26,094 verminderd. De vermeerdering heeft geenszins uitsluitend in de landbouwende streken, en wederkeerig de vermindering niet in de fabrijkdistrikten plaats.

— Op de vraag, hoe zal de R.-Kath. geestelijkheid in Engeland het nu maken met het aannemen harer titulatuur? gaf de geestelijkheid nu haar antwoord, aan welks duidelijkheid niets ontbreekt. De organen der Iersche geestelijkheid kondigen n.l. eene groote Kathol. meeting aan, heden te Dublin te houden en te presideren door den „*aartsbisschop van Armagh*, — *primaat van geheel Ierland.*" Velen zien daarin eene uittarting tot het in uitvoering brengen der onlangs door het Parlement aangenomen en door de Koningin bekrachtigde kerkelijke titel-wet.

De ultra-protestantsche partij te Dublin, die den predikant *Treshan Gregg* als hoofd erkent, heeft aldaar eene bijeenkomst gehouden tot het beramen van middelen ter handhaving, zoo als de uitnoodigings-circulaire het uitdrukt, „van het katholicismus der oude, bij de wet in Ierland gevestigde kerk"; bij die vergadering zijn onderscheidene besluiten genomen, die maar al te zeer schijnen aan te duiden, hoezeer Ierland gevaar loopt van eerlang het tooneel van godsdienstige beroerten te worden; voorts de taalkundige beteekenis van het woord „*Katholicismus*" in haar voordeel inroepende, heeft zij beweerd, dat de wettelijk in Ierland gevestigde kerk alleen geregtigd was, die benaming [in tegenstelling van het „*Romanismus*"] op zich toe te passen. Wijders nog heeft zij besloten, te dien einde een beroep op de bescherming van het gouvernement te doen, en eindelijk heeft zij eene commissie benoemd, aan welke zij den last heeft opgedragen, om de Roomsch-Katholijke vergadering, die op den 12den vastgesteld is, bij te wonen, ten einde er voor de belangen der Protestanten te waken.

— Met het van Canton komende schip *Lady Peel* is hier eene zeer voorname Chinesche familie gearriveerd, die reeds de opening der tentoonstelling had willen bijwonen, maar door tegenwinden is opgehouden. Zij bestaat uit *Chung-Attai*, diens vrouw *Ahup*, twee zusters dezer laatste en eene vrouwelijke dienstbode. De dames zullen eerstdaags aan de Koningin worden voorgesteld.

Van den 18*den.* De tentoonstelling is dezer dagen bezocht door 4 Irokezen, die opzettelijk naar Europa waren gekomen, om dit wereldwonder te aanschouwen. De indruk, dien de tentoonstelling op deze halfwilde menschen maakte, grenst aan het fantastieke; de voor hem onbegrijpelijke beweging van eenige zeer gecompliceerde machines werd naar hunne meening te weeg gebragt door de wilskracht van den grooten wereldgeest, die alles regeert. Iedere bewondering gaf zich bij hen te kennen door een luidruchtigen uitroep, welke de Europesche bezoekers nog met meer verbazing op hen dan op de tentoongestelde voorwerpen deed staren.

— Er zijn tijdingen uit New-York tot den 7den Aug. ontvangen. Te San Francisco had op den 22sten Junij weder een zware brand gewoed, waardoor eene waarde van p. m. drie millioen dollars was verloren gegaan en tevens verscheidene menschen het leven hadden verloren; deze ramp werd aan kwaadwilligheid toegeschreven; er waren eenige verdachte personen gevat. Zoodra het vuur overal gebluscht was, begon men weder nieuwe gebouwen op te rigten.

De ingezetenen van San Francisco hebben besloten, om zich door alle middelen te verzetten tegen het ontschepen van bewoners der strafkoloniën en al diegenen te verdrijven, welke zich reeds in hun midden bevinden.

De berigten aangaande Cuba hielden in de Ver. Staten aller gemoederen bezig en vooral in de zuidelijke staten heerschte de grootste geestdriftige beweging ter gunste van de op Cuba ondernomen insurrectie. De president der Unie stelde wel alle pogingen in het werk, om eene nieuwe expeditie naar dat eiland te beletten, doch men vreesde, dat men hierin niet geheel zoude kunnen slagen. Reeds waren een paar stoombooten op den 1sten Aug. met vrijbuiters van Savannah naar Cardenas vertrokken en zij dachten dat ditmaal hun aanslag zoude gelukken. De beruchte generaal *Lopez* bevond zich aan boord van een dier vaartuigen. Voor zijn vertrek had hij eene vergadering belegd en alstoen ten voordeele der insurrectie van Cuba eene hoogdravende redevoering gehouden, die ten slotte met drie algemeene bijvalskreten was beantwoord.

— De *Times* zegt, dat vereeniging der door burgerlijke en godsdienstige geschillen vaneengescheurde bevolking van Ierland, niet bij de volwassenen, maar alleen bij het opkomend geslacht en door een stelsel van gemengde opvoeding met der tijd zou kunnen tot stand komen. Dat stelsel echter, met aanvankelijk gunstigen uitslag in Ierland ingevoerd, en als proeve, hoever die tegenstand gaat, vermeldt de *Times*, vindt thans sterken tegenstand bij de Roomsche geestelijkheid, dat eene school nabij Dublin, waar een aantal Roomsche en Protestantsche meisjes te zamen in naaiwerk onderwezen werden en zoodra zij iets gevorderd waren, eenig werkloon ontvingen, terwijl er geen woord van godsdienst of kerk gerept werdt, dezer dagen door de Roomsche kinderen verlaten is, ten gevolge van de vertoogen van den geestelijke bij de ouders dier kinderen.

— De President der Fransche Republiek heeft, tijdens de jongste feesten te Parijs met den luit.-kolonel *Lloyd*, gesproken over de door dezen uitgevonden *storm-aanwijzer*, waardoor de wetten van den wind, de middelen om het gevaar te ontgaan en zelfs de partij die er te trekken is van het gevaar dat nadert, worden opgegeven. Die *storm-aanwijzer* zal welligt ten dienste der Fransche marine, op de schepen worden ingevoerd.

— Men blijft zeggen, dat de sluiting der tentoonstelling op den 11den October bepaald zou zijn. De Koningin en prins *Albert* zouden die bijwonen, en de voornaamste eereprijzen óf door H. M. óf door H. M. Koninklijken gemaal uitgereikt worden.

Het opruimen der voorwerpen zal, naar men gelooft, 3 of 4 maanden vorderen. Wat de bestemming dier voorwerpen aangaat, zoo schijnt het, dat die, na betaling van regten, verkocht zullen worden; het Fransche departement heeft reeds de behandeling der publieke verkooping van de ingezondene voorwerpen aan den lord Mayor van Londen, den heer *Musgrave*, opgedragen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Augustus.

De volksmenigte blijft in deze hoofdstad steeds volkomen rustig, en ware het niet dat gedurig de algemeene aandacht werd bezig gehouden door democratische manifesten, programma's, waarschuwingen en wat des meer zij, dan zou niemand vermoeden, dat men zoo nabij het jaar 1852 was, in 't welk, volgens de warme volksvrienden, het lot der natiën zal worden beslist. Heden is het manifest van een nieuw Fransch, Spaansch, Italiaansch democratisch comité het onderwerp der gesprekken. — Een publicist merkt spottenderwijze aan, dat deze vereeniging dien naam heeft aangenomen, waarschijnlijk, omdat daaraan noch een Italiaan, noch een Spanjaard deelneemt, en het steeds de vraag is, of lieden, als *Lamennais*, *Michel*, *Schoelcher* en anderen van dien stempel, inderdaad den naam van Franschen behooren te dragen.

Dat manifest is zeer uitvoerig, en wat stijl en taal betreft, ver verheven boven de overige democratische voortbrengselen van dien aard.

— In den omtrek van Parijs bevinden zich 8200 restaurants en herbergen; de ontvangst dezer huizen is des Zondags, bij fraai weder, gewoonlijk 2,500,000 frs. Op die dagen ontvangen de rijtuig- en paardenverhuurders 160,000 frs.; de spoorwegen 220,000 frs.; de inrigtingen van openbaar vermaak in de stad 1,200,000 frs.; voegt men hierbij de ontvangst van kleerkoopers, enz., dan kan men aannemen, dat de uitgaven voor de Zondags-vermaken te Parijs gewoonlijk bedragen 6 millioen francs.

— De nieuwe draad, die dienen moet voor den onderzeeschen telegraaf tusschen Engeland en de Fransche kust, zal binnen eenige dagen in gereedheid zijn; hij meet in doorsnede 5 Ned. duimen.

— Mad. *Ripert*, die op de boulevard des Italiens te Parijs eene restauratie houdt, heeft haar uithangbord laten veranderen. Het is nu niet meer mad. *Ripert*, *zuster van den heer Thiers, voormalig president van den ministerraad*, maar eenvoudig mad. *Ripert* geb. *Thiers.*

— Een Engelschman, die hevige gemoedsaandoeningen najaagt, om de hem verterende spleen te verdrijven, had zich eenige jaren geleden bij eenen dierentemmer gevoegd in de hoop, dat hij eenmaal het oogenblik zou zien aanbreken, waarop de leeuw zijn' beheerscher zou verslinden. Zoo reisde hij verscheidene jaren onafscheidelijk met hem rond; elken dag na de voorstelling voegde hem zijn' reisgenoot toe: heden was het niets, en bekwam hij tot antwoord: dan hoop ik dat het morgen zal zijn. Die vreeselijke morgen brak eindelijk aan. Op zekeren dag kwam de aangeboren woestheid des leeuws weder boven en zoodra zijn meester in het hok trad, verscheurde hij hem, tot ontzetting aller aanwezigen. De Engelschman genoot de vrucht van zijne volharding. Maar nu kwam weder de oude kwaal, de spleen, verveling, zucht naar hevige gemoedsaandoeningen op. Hij reisde rond, zocht en vond niets. Eindelijk komt hij dezer dagen te Orleans. De toren der hoofdkerk, die in zeer wankelenden staat verkeert, heeft reeds lang bij de bewoners groote bezorgdheid en angst verwekt, daar zij telkens dachten dien te zien nederstorten. Onze Engelschman ziet dien toren, en als archimedes roept hij uit: Eurêka! Ik heb het gevonden. Hij laat zijne goederen afladen, huurt in de nabijheid van Sainte Croix eene woning, uit welker vensters hij zoowel den toren als de plaats ziet, waar deze noodwendig eenmaal nederstorten moet. Daar zit hij onbewegelijk van des ochtends vroeg tot laat in den avond en staart onafgebroken op het voorwerp zijns verlangens. Wanneer hij zich ter ruste begeeft, moet zijn bediende waken en bij elken opkomenden wind hem wekken, als wanneer hij zich onverwijld aan zijn venster plaatst. Hij hoopt niet zoolang als op den leeuw te moeten wachten en spoedig zijn verlangen vervuld te zien.

— Niet zonder grond maakt men opmerkzaam op het ongepaste van de omstandigheid, dat de leden der Wetg. Verg. ook gedurende de prorogatie hunne schadeloosstelling blijven genieten, ofschoon de som, welke door het niet-uitbetalen konde bespaard worden, niet onbelangrijk is in dezen tijd van financiële ongelegenheid. Daar toch elk afgevaardigde per dag 25 fr. ontvangt en de prorogatie 102 dagen zal duren, geeft dit voor het geheele aantal van 750 afgevaardigden eene som van 1,912,500 fr.

— De Fransche gezant te Hamburg heeft in zijne jongste depêches medegedeeld, dat de Britsche regering van den senaat der Hansestad de uitvoering eischt van de Duitsche Frankforter constitutie van 1848.

— Men kan zich geen denkbeeld vormen, hoe hoog de magnetiseurs hier thans hun beroep opvoeren. Sedert eenigen tijd verheffen zich overal magnetiseurs, en wordt men overstelpt met annonces der goede diensten, die de somnambules doen. Zoo werd voor korten tijd maar stout weg verklaard, dat meerdere gevallen van acuut rheumatismus der ledematen enkel door het staren van den magnetiseur op den lijder te genezen waren, waarbij de patienten zelve certificaten van de waarheid afgaven. Bijna iedere wijk van Parijs heeft zijne somnambulen, die alle bloeijen en welvaren. Magnetische tooneelen ziet men bijna op alle publieke plaatsen

In eene half donkere, mystisch gemeubeleerde kamer worden de toeschouwers tegen een aanzienlijk entréegeld binnengelaten; de magnetiseur heeft gewoonlijk het voorkomen van een achtbaar, deftig man; de somnambule is gewoonlijk eene jeugdige vrouw, die achter eene gordijn geblinddoekt op eene verhevenheid zit. Na eene poos gewacht te hebben, wordt de gordijn stil in de hoogte getrokken. — Degene die raad komt vragen, treedt voor, brengt eerst eenige klinkende munt ten offer en verkrijgt dan een antwoord op zulk een' deftigen toon uitgesproken, dat men onwillekeurig aan de sibyllen uit den ouden tijd denkt. Er wordt dan ook met veel ophef gesproken over de wijsheid en den prophetischen geest, die in deze antwoorden doorstralen.

BELGIË.

BRUSSEL, 18 Augustus.

De Koning heeft bij besluit een hoofdofficier van groote verdiensten, den luit.-kolonel *Hallart*, op non-activiteit gesteld en van zijne functie als ordonnans-officier van Z. M. ontheven, omdat hij bij brief aan den minister van oorlog de hem geschonkene Leopolds decoratie weigerde aan te nemen.

— De stedelijke raad van Bergen in Henegouwen heeft het verzoek der moeder van *Hippolyte de Bocarmé* van de hand gewezen, om het volgende grafschrift op den lijksteen haars zoons te plaatsen: *Filium meum Hippolytum comitem de Bocarmé juridico supplicio neci traditum die* 19*a Julii* 1851, *hic ego mater Ida, marchissa de Chasteler, comitissa de Bocarmé, supremum vindicem expectare jussi.* (Mijnen zoon *Hippolytus* graaf *de Bocarmé*, den 19den Julij 1851 geregtelijk ter dood gebragt, heb ik, zijne moeder *Ida*, markiezin *de Chasteler*, gravin *de Bocarmé*, hier den Oppersten Wreker doen afwachten.)

— De heer *de Bocarmé*, die als afgevaardigde bedankt had, ten gevolge van het bekende proces zijns neefs, is gisteren te Doornik herkozen met 478 stemmen, d. i. op 5 à 6 stemmen na met eenparige stemmen.

NEDERLAND.

Eerste Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 18*den Augustus.*

De Eerste Kamer heeft heden 33 ontwerpen, aan hare beraadslaging onderworpen, aangenomen.

Woensdag zal zij beraadslagen over de traktaten met Sardinië en met Griekenland en over het staken der heffing van de Maasregten en de scheepvaartregten op dien vloed. Het ontwerp wegens de provinciale belastingen in Friesland zal in overweging worden genomen, zoodra de wet op de onteigening ten algemeenen nutte in behandeling zal komen.

Uit het verslag der commissie van rapporteurs over het wets-ontwerp, strekkende tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Friesland, blijkt, dat bij het onderzoek van dit wets-ontwerp, waaraan 31 leden in de afdeelingen deel namen, zeer velen hun genoegen hebben te kennen gegeven over de mededeeling van den minister van binnenl. zaken aan de Tweede Kamer, bij de behandeling der onteigeningswet: dat namelijk bij zijn departement reeds is ontworpen, en bij de hervatting van de zittingen der Staten Generaal zal worden voorgesteld eene wet, houdende policie-maatregelen in geval van besmetting onder het vee. De overweging der noodzakelijkheid van zoodanige algemeene voorziening in dit belangrijk onderwerp gaf aanleiding, dat op eene spoedige verwezenlijking der gedane toezegging werd aangedrongen.

'sGRAVENHAGE, 18 Augustus.

Bij de Synode zijn van vele kanten adressen ingekomen, tot strekking hebbende, om de handhaving te verzoeken van de regten en belangen der diakoniën in verband met het eerlang van de landsregering te verwachten ontwerp van algemeene armenwet. Zeer ernstige beraadslagingen, die ook door het hoofd van het ministeriëel departement werden bijgewoond, hebben de kerkvergadering tot het besluit geleid, „om voor het oogenblik van alle naar buiten werkende maatregelen te dezen zich te onthouden en aan de algemeene Synodale Commissie een onbepaald mandaat te geven, om te handelen wanneer en zoo als zij bevinden zal te behooren."

— De voordragt van wet op de jagt wordt dagelijks te gemoet gezien. Men verwacht, dat het eigendomsregt als de grondslag van het jagtregt zal worden beschouwd; dat de registratie, tot dus ver vereischt om dat regt voor zijne landerijen te doen gelden, zal worden afgeschaft, met inhoud intusschen van de verpligting om door geregelde afpaling van den wensch tot handhaving van zijn regt te doen blijken; dat de geldigheid der jagtacten door de enge grenzen der arrondissementen niet zal worden beperkt.

— Men verzekert, dat het wetsontwerp op het Lager Onderwijs nagenoeg gereed is en in geest en strekking veel overeenkomst met het vroeger tijdens het ministerie van den heer *de Kempenaer* ingediende, hebben zal.

— De op heden bepaalde verkoop van goederen van wijlen Z. M. *Willem II* heeft geen voortgang gehad, en zijn die goederen, zoo men verneemt, door Z. M. den Koning aangekocht. De goederen hadden in veiling opgebragt de som van *f* 225,060.

Van den 19den. Naar men verneemt zullen de vergaderingen van de algemeene synode der Nederl. Herv. kerk in de volgende maand in deze residentie hervat worden.

Z. M. heeft den baron *E. Sirtema van Grovestins*, Zijner Majesteits buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister bij de hoven van Spanje en Portugal, uit laatstgenoemde betrekking eervol teruggeroepen, met bepaling dat hij, in afwachting eener nadere regeling der Nederlandsche missie te Madrid, aldaar in opgedachte hoedanigheid geaccrediteerd blijft, en wijders 'sKonings raad van legatie, mr. *T. M. Roest van Limburg*, thans buiten werkelijke dienst, benoemd tot Zijner Majesteits zaakgelastigde bij het hof van Portugal.

AMSTERDAM, 18 April.

Gisteren avond is in de nabijheid dezer hoofdstad een gruwelijke moord gepleegd. De bijzonderheden, welke wij uit eene goede bron daaromtrent vernemen, komen op het volgende neder. De vrouw van zekeren bakker *K.* alhier begaf zich gisteren tegen het vallen van den avond in eene vigilante naar Amstelveen, waar zij voor hare gezondheid bij den smid *R.* eenigen tijd zou logeren. Buiten de stad gekomen, was zij uit het rijtuig gestapt en had den koetsier bevolen, vooruit te rijden, zullende zij hem nakomen. Later was zij door een jong man, van omstreeks 26 à 28 jaren, tamelijk zwart van uitzigt en gekleed met een buis, hebbende een pet op het hoofd, en die van de stads zijde kwam, ingehaald en was met hem omstreeks negen uur de Kalfjeslaan opgewandeld. Eenige personen, voor de op den hoek der laan gevestigde herberg *de Uitkijk* staande, ontwaarden eenige oogenblikken later, dat die vrouw nevens den weg op het gras en de man naast haar geknield lag. Een van die personen begaf zich derwaarts, en op zijne vraag, wat der vrouw scheelde, bekwam hij van den man ten antwoord, dat zij een toeval had gekregen, hetgeen wel meer het geval was, doch dat zij spoedig weder zou bijkomen; aanbiedingen van hulp wees hij van de hand. Later, toen men de beide personen niet zag wederkeeren, begaven zich nog eenige lieden naar dezelfde plaats en vonden toen de vrouw alleen nog daar liggende, doch op eene gruwelijke wijze omgebragt. De armen waren met een touw achter op den rug vastgebonden, de keel was tot op het nekbeen afgesneden en een der middenvingers was diep ingekorven en gebroken; de gouden ring, die daaraan zat, was het den moordenaar niet gelukt er af te schuiven. Waarde had de vrouw, naar wij vernemen, slechts weinig bij zich, vermits zij hare goederen en zelfs hare zilveren snuifdoos in het rijtuig had achtergelaten. Het mes, waarmede de misdaad gepleegd is, een gewoon knipmes, is gevonden. De dader is onbekend.

De heer regter-commissaris *Schooneveld* heeft zich met den heer substituut-officier *Karseboom* heden derwaarts begeven, tot het doen van onderzoek.

— Uit Alexandrië meldt men van den 30sten Julij, dat de consul-generaal der Nederlanden aldaar, de heer *P. A. Schütz*, den 24sten in den ouderdom van 74 jaren overleden en met veel plegtigheid ter aarde besteld was.

HOORN, 17 Augustus.

Gisteren in den vroegen ochtend werd eene 82jarige vrouw, de wed. *K.*, dood in hare woning gevonden, waar zij door middel van ophanging een einde aan haar leven had gemaakt. Men schrijft deze onvergefelijke daad toe aan de volgende bedroevende oorzaak: Eenige weken geleden werden er in het hoofdkussen van een kind, dat reeds geruimen tijd gesukkeld had, zoogenoemde kransjes, roozen en andere door de bedveren gevormde bloemen gevonden; de ouders riepen op het ontdekken van deze onbedriegelijke kenteekenen van hekserij, eenige buren ter raadpleging te zamen; met algemeene stemmen kwam men al spoedig daarin overeen, dat het zieke kind *behold* was; maar nu was de vraag, door wien? De noodige bezweringen werden te werk gesteld, een zwarte haan werd geraadpleegd en spoedig was de tooverkol ontdekt, zijnde niemand anders dan de wed. *K.*, die van dat oogenblik af, telkens wanneer zij zich vertoonde, blootgesteld was aan verregaande beleedigingen van het gemeen, dat haar voor tooverkol en heks scheldende en uitmakende, zeker verder en tot mishandeling zou zijn overgegaan, indien vrees voor de regterlijke magt dit niet had belet; het ongelukkige voorwerp dezer domme bijgeloovige inbeeldingen heeft zich dat zoo sterk aangetrokken, dat zij gedurende de laatste dagen van haar leven nauwelijks het hoofd buiten de deur durfde steken, en het wordt door niemand betwijfeld of zij heeft ten gevolge daarvan zich van het leven beroofd.

'sHERTOGENBOSCH, 17 Augustus.

Als eene bijzonderheid kunnen wij vermelden, dat de heer *F. Bouvé* alhier in het bezit is van eene *hortensia* op een' stam, welke 9 Ned. ellen in omtrek meet, ongeveer 2 ellen hoog is en 390 volle bloemen telt; zonderling is het, dat onder deze laatsten zoowel roode als blaauwe gevonden worden.

ARNHEM, 18 Augustus.

Uit de missives van de burgemeesters der gemeenten Wisch, Gendringen, Bergh, Dinxperlo, Groesbeek en Aalten, daarbij aan de Gedeputeerde Staten der provincie Gelderland berigtende wegens den aldaar onlangs ingevallen hagelslag, door welken het veldgewas geheel verwoest en verder aanzienlijke schade is toegebragt, blijkt dat bij eene aanvankelijke opneming van de geleden verliezen dezelve bedragen: in de gemeente Aalten omtrent *f* 20,000.00, in Wisch *f* 42,806.48, in Gendringen *f* 108,449.20, in Bergh *f* 12,449.85, in Dinxperlo *f* 1,381.91, in Groesbeek *f* 2,795.00.

Van den 19den. Naar men verneemt, zal Z. M. de Koning in het begin der maand September e.k., ter gelegenheid eener tentoonstelling van de afdeeling Veluwen-zoom der Geldersche maatschappij van landbouw, deze stad bezoeken.

ZWOLLE, 18 Augustus.

Men verneemt, dat er ernstige pogingen worden aangewend, om den lang gekoesterden wensch te vervullen tot het bouwen van eene vaste brug over den IJssel, nabij het Katerveer, en dat er eene lijst circuleert van inteekening, tot het bijeenbrengen van de benoodigde gelden tot uitloving van eene premie, voor het beste plan daarvan te leveren. — Ook is weder het voornemen opgevat, om door eene sierlijke brug voor voetgangers de wandelingen langs de Willemsvaart te vereenigen met die van het Nieuwe werk. — Deze laatste brug zoude gelegd worden bij *Thijssen* aan den Spoolderberg. Evenzeer als de brug over den IJssel van den grootsten invloed zal zijn op de welvaart en de gemakkelijke communicatie van meer dan eene provincie, zal de laatste over de Willemsvaart niet weinig toebrengen tot veraangenaming van het verblijf in de hoofdstad van ons gewest.

Van den 19den. Naar wij vernemen, is l.l. Zaturdag in eene algemeene vergadering der aandeelhouders in de Zwolsche Stoomboot-Maatschappij, met algemeene stemmen besloten tot het negociëren van de benoodigde gelden, ten einde eene tweede boot van hier op Amsterdam, vice-versa, in de vaart te brengen. Reeds is Zondag eene commissie uit de directie, met den kapitein *Meeter*, naar Hamburg vertrokken, ten einde aldaar over den aankoop van eene gereed liggende stoomboot te onderhandelen.

MEPPEL, 18 Augustus.

Men verneemt, dat bij het bestuur dezer stad het belangrijk besluit in overweging is, om de alhier sedert jaren bestaan hebbende Latijnsche school in een gymnasium voor middelbaar onderwijs te herscheppen. (*Steenw. Ct.*)

LEEUWARDEN, 18 Augustus.

In de zitting der Staten Provinciaal van den 16den dezer was geen genoegzaam getal leden tegenwoordig; de vergadering is dienteugevolge verdaagd tot heden, 's voormiddags elf uur, als wanneer er tegenwoordig zijn 27, later 26 leden.

Voor notificatie wordt aangenomen eene opgave van door heeren Gedep. Staten verleende vergunningen aan veehouders, om van longziekte verdacht vee te verkoopen.

Is gelezen een adres van *W. Mossel*, veeaarts te Leeuwarden, houdende mededeelingen nopens een middel, dat hij meent te hebben ontdekt, om de longziekte onder het rundvee, althans in den aanvang of bij haar ontstaan, te stuiten. — In verband tot de aan heeren Gedep. Staten verleende magtiging, om des verkiezende de genezing van longziek vee op kleine schaal te beproeven, wordt het adres aan dit collegie verzonden, om daarvan zoodanig gebruik te maken, als zij zal vermeenen te behooren. — Daarna verlaat nog een lid de vergadering, zoodat geen genoegzaam getal ter beraadslaging overblijft.

ASSEN, 18 Augustus.

In de gemeente Dwingelo heeft zich op den 15den en 16den dezer een dolle hond vertoond, welke den 17den is dood geschoten; men heeft niet vernomen, dat dezelve menschen of dieren gebeten heeft; daar de hond echter een tijdlang heeft rondgeloopen, en dus altijd de mogelijkheid bestaat, dat hij andere honden gebeten heeft, is, als maatregel van voorzorg, bevolen, dat zoowel in de gemeente Dwingelo, als in de naburige gemeenten Smilde, Diever, Havelte en Ruinen de honden gedurende eene maand zullen moeten vastliggen.

— Den 13den dezer zoude, indien de bewoners, door omstandigheden geleid, des avonds niet naar de deel waren gegaan, de behuizing van *Jacob Snijder* te Rheebruggen (gemeente Dwingelo), met alles wat daar in was, eene prooi der vlammen zijn geworden. De oude vrouw, de meid en de kinderen waren dien dag alleen te huis; *Jacob Snijder*, welke des morgens over het slordig melken der koeijen de dienstmeid ernstig had onderhouden, was afwezig; des avonds werden de werkzaamheden op de deel door de meid verrigt; de oude vrouw had, om voor te komen, dat het vuur aan den haard uitging, twee kleine sponturven bijgelegd, en zich daarna voor het raam, met de rug naar het vuur, op een stoel neêrgezet; een wijl daarna zeide de meid, die af en toe binnen kwam: „ik heb op de deel al het werk verrigt en de deuren gesloten; er behoeft niemand meer naar te zien; mag ik nu wel eens met de kinderen (die een eau de cologne-doosje aan eene buurvrouw zouden brengen) medegaan?" Dit werd haar vergund. Intusschen komen de afwezige huisgenooten terug, men zal eten en naar bed gaan, nadat *Snijder* op de deel nog eens de koeijen zal hebben aangeveegd; men opent de deur tusschen keuken en deel, en ziet tot groote ontsteltenis alles in rook gehuld; men snelt er door, en vindt, na een wijl zoeken, dat eene kleine hoop hooi op 't eind der deel de plaats is, waar het vuurtje smeult; men neemt spoedig een natte deken, overdekt het hooi daarmede en werpt er eene groote hoeveelheid water op. Ten slotte bleek het, dat een der sponturven, door de oude vrouw aangelegd, om te beletten, dat het vuur aan den haard uitging, gebezigd was, om daarmede het hooi in brand te steken. (*Dr. Ct.*)

SMILDE, 18 Augustus.

De gebroeders *de Wal*, boomkweekers alhier, hebben in den jongstverloopen zachten winter te Hoogersmilde, binnen deze gemeente, een door hen aangekocht stuk woest heideveld, van ongeveer 23 bunders, in kultuur gebragt, en het verheugt ons te kunnen melden, dat hun zoo nuttig werk, waardoor eene menigte huisgezinnen, in het jaargetijde dat er niets anders was te verdienen, brood heeft gevonden, met den besten uitslag is bekroond geworden. De vruchten op het ontgonnen heideveld, rogge, gerst, haver, boekweit, aardappelen, alles stond heerlijk en schoon en leverde een verrukkelijk gezigt op, vooral voor hen, die zoo kort te voren daar niets dan eene woeste en verlatene heidevlakte hadden gekend.

Vrijdag j.l. zijn die produkten in publieke veiling te velde, met uitzondering van 3 bunders aardappelen, verkocht en hebben ruim *f* 3000 opgebragt, dat zeker, bij de tegenwoordige laagte der prijzen, eene zeer aanmerkelijke som mag genoemd worden. Wij hopen, dat dit ter aansporing moge strekken tot meerdere ontginning van de omliggende woeste velden.

GRONINGEN, 22 Augustus.

Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken is Dingsdag morgen, vergezeld van den heer Commissaris des Konings dezer provincie, naar Delfzijl vertrokken; nadat door Z. Exc. de zeeweringen, havenwerken, enz. waren in oogenschouw genomen, retourneerde Z. Exc. des namiddags omstreeks 2 uur naar Groningen. Vele ingezetenen te Delfzijl hadden door het uitsteken van vlaggen, blijken van deelneming in dit bezoek gegeven. — Des avonds is ten huize van den heer burgemeester alhier een diner gehouden. Gisteren morgen te 8 uur is Z. Exc. van hier over Friesland weder naar 's Hage vertrokken.

— In de heden gehoudene openbare zitting van den gemeenteraad waren, behalve den burgemeester en secretaris, aanwezig de heeren: H. W. VAN GIFFEN, LOHMAN, QUINTUS, DE RHOER OTTENS, WICHERS, V. HASSELT, VAN CALCAR en DE LA FAILLE.

De volgende punten worden in behandeling genomen:

1) Verzoek aan Z. M. den Koning, om den raad der gemeente Groningen te willen magtigen tot het benoemen van 2 onderbureaux, om het hoofdbureau in het openen der stembriefjes bij de aanstaande verkiezing van 23 leden voor den gemeenteraad behulpzaam te zijn. — Tot motivering van dit verzoek wordt bijgebragt, dat in deze gemeente tusschen de 30,001 en 35,000 inwoners zijn en dus volgens art. 4 van de gemeentewet 23 leden van den gemeenteraad moeten worden benoemd, terwijl op de kiezerslijsten 1678 namen voorkomen van kiesgeregtigden, aan welke stembriefjes zullen worden uitgereikt; dat de voorlezing van 23 namen op elk stembriefje zooveel tijd zal vorderen, dat ten minste 2 onderbureaux noodzakelijk zijn, om daarin het hoofdbureau behulpzaam te wezen, vooral wanneer in aanmerking wordt genomen, dat de opneming der stemmen bij de benoeming van leden voor de Provinciale Staten, waartoe ⅓ minder stembevoegden waren, met behulp van 1 onderbureau nog tot laat in den nacht heeft moeten worden voortgezet. — Dit adres wordt door den raad gearresteerd.

2) Onderhandsch huurkontrakt van een huis in de Kijk-in-'t Jatstraat, aan de stad in eigendom toebehoorende. — De burgemeester en wethouders gezien hebbende eene missive van den stadsontvanger, waarbij wordt kennis gegeven, dat hij bedoelde stadsbehuizing, get. K no. 195 rood, verhuurd heeft aan GEERT STEN, wonende te Slochteren, voor den tijd van 1 jaar en voor eene huursom van *f* 91, overwegende dat de voorwaarden billijk zijn, adviseren, dat huurkontrakt, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, te arresteren. — Gearresteerd.

3) Rekest van F. H. SMID, brood- en banketbakker te Winschoten, verzoekende afstand van een gedeelte van den walmuur bijlangs zijne behuizing, aldaar. — Rekestrant had zich in 1846 met een gelijk verzoek gewend aan burgemeester en wethouders der stad Groningen, waarop hem was te kennen gegeven, dat in zijn verzoek niet kon worden getreden, tenzij hij dat gedeelte van den walmuur in het vervolg wilde onderhouden, vernieuwen, verzwaren, enz. Hij wendt zich thans andermaal tot burgemeester en wethouders met dit verzoek, daarbij verklarende dat onderhoud enz. ten zijnen laste te willen nemen. — Burgemeester en wethouders van Groningen hebben zich gewend tot burgemeester en wethouders van Winschoten en vernomen, dat er dierzijds geene bezwaren bestaan tegen het voldoen aan genoemd verzoek; zij adviseren alzoo bedoeld gedeelte walmuur, ter lengte van pl. m. 13 voetan, af te staan, onder voorwaarde dat alle verpligtingen daaromtrent zullen overgaan op den adressant, en daarop de goedkeuring van Gedeputeerde Staten te vragen. — Wordt gearresteerd.

4) Bestek en voorwaarden van uitbesteding van de bekeijing van den cingel van af den Oosterweg tot de Brandenburgersteeg. — Deze stukken waren bij de leden ter lezing rond geweest, weshalve de voorzitter voorstelt, ze goed te keuren. — Wordt gearresteerd.

5) Voordragt van Gedeputeerde Staten ter af- en overschrijving van eenige posten op de begrooting van uitgaven over 1850, ter somma van *f* 575—49½. Burgemeester en wethouders stellen voor, ingevolge art. 214 van de gemeentewet, de magtiging van Gedeputeerde Staten te vragen tot af- en overschrijving van verschillende posten der begrooting van 1850 volgens de daarbij overgelegde tabel. — Gearresteerd.

6) Verzoek van de landgebruikers van den Stads nieuwen polder, waarbij verzocht wordt de naweide op den aanwas achter genoemden polder, gelijk vroeger, ook dit jaar, in huur te mogen erlangen voor eene som van *f* 500. — Burgemeester en wethouders, na advies te hebben ingewonnen van den stads ontvanger en opzigter, stellen voor, op om de daaraan ontleende motiven, in gemeld verzoek te treden, na goedkeuring van Gedeputeerde Staten. — Wordt gearresteerd.

Wijders geene punten meer ter behandeling zijnde, wordt de zitting gesloten.

— De Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Groningen, heeft, ten gevolge eener bij denzelven ingekomene missive van Z. Exc. den Minister van Oorlog, d.d. 12den dezer, no. 50, B. (personele en militaire zaken), bekend gemaakt, dat Zijne Majesteit goedgevonden heeft te bepalen, dat de gewone bijeenkomst van de verlofgangers der nationale militie, in de maand September, ten einde in den wapenhandel te worden geoefend, ook weder in dit jaar niet zal plaats hebben.

— Wij vernemen, dat de kiesvereeniging *Vrijheid en Orde*, zijnde de talrijkste der hier bestaande vereenigingen van dien aard, op den 18den dezer haar dubbeltal heeft geformeerd voor de 23 kandidaten voor den Gemeenteraad. (Hierachter komt die opgaaf voor, naar volgorde van de door ieder der 46 personen verkregene stemmen.)

De vereeniging *Neêrlands Heil* zal aanst. Zaturdag over een' nieuwen kandidaat stemmen, in plaats van den heer J. A. EBERWEIN, die gemeend heeft zich als zoodanig niet verkiesbaar te moeten stellen.

Eindelijk zal de vereeniging *Pro Patria* den 26sten dezer overgaan tot het opmaken van hare kandidatenlijst.

— Gisteren is in een der apartementen van het provinciehuis alhier, onder nadere approbatie aanbesteed: *De leverantie van turf, ten dienste van het provinciaal bestuur van Groningen*, als van 1) 900 tonnen (60 bakken) harde zwarte turf; hierop is ingeschreven door H. H. KRANENBORG, de ton voor 55 cent, gegraven in de markte van Bonde; L. KOOIBOER, de ton voor 55 cent, gegraven in de markte van Bonde; J. KOOPMAN, de ton voor 53½ cent, gegraven uit het veen van H. H. SPIER, te Stads-Kanaal; P. DE VRIES, de ton voor 49 cent, gegraven in de markte van Bonde, en H. J. KRODER, de ton voor 49 cent, gegraven te Bonderveen; — 2) 300 tonnen (20 bakken) baggerturf; hierop is ingeschreven door H. J. KRODER, de ton voor 64½ cent, gegraven te Veenhuisterveen; L. KOOIBOER, de ton voor 62 cent, gegraven te Westerbroek; H. J. KRODER, de ton voor 59 cent, gegraven te Bonderveen, en R. B. NIJDAM, landbouwer en verveener te Eelderwolde, de ton voor 57 cent; — 3) 450 tonnen (30 bakken) greenmank turf; hierop is ingeschreven door L. KOOIBOER, de ton voor 40 cent, gegraven in de markte van het Stads-Kanaal; H. J. KRODER, de ton voor 38 cent, gegraven te Bonderveen, en P. DE VRIES, de ton voor 35 cent, gegraven in de markte van Drouwen; — 4) 10,000 stuks berken brandhout; hierop is geen inschrijvingsbiljet ingekomen.

Doordien de prijzen en kwaliteiten zeer uiteenloopende zijn, zal binnen 10 dagen aan hem kennis worden gegeven, wien het gegund is.

— Hoewel de aanvoer van koolzaad aan onze beurs op de laatste markt reeds zeer groot waren, overtrof evenwel die van Dingsdag laatstleden dezelve nog, daar men den aanvoer op dezen dag schat op ongeveer 2000 lasten; de stemming algemeen lager zijnde, konde hetzelve tot de vorige prijzen niet worden geplaatst en is een groot gedeelte toen onverkocht gebleven.

— Wij hebben in der tijd melding gemaakt van de zaak, door het O. M. ingesteld tegen zekere ESTHER HAVERKAMP, wonende ter dezer stede, ter zake van opligting. De beklaagde werd, bij vonnis der arrondissements-regtbank van *Groningen*, na de verdediging van mr. O. Q. I. J. VAN SWINDEREN te hebben aangehoord, veroordeeld, en het vonnis werd bij arrest van het Provinciaal Geregtshof van *Groningen* bevestigd, — van daar cassatie. Het arrest werd wegens gebrek in den vorm gecasseerd en gerenvoijeerd naar het Provinciaal Geregtshof van *Drenthe*. — Ook daar werd voor de beklaagde beweerd, dat de erkende daadzaken niet daarstelden het wanbedrijf, voorzien bij art. 405 van den Code Pénal. — De beklaagde werd echter veroordeeld. — De Hooge Raad heeft eindelijk, bij arrest van den 19den dezer, de middelen van verdediging aangenomen, en, op de erkende daadzaken regtdoende, verklaard, dat deze noch misdaad, noch wanbedrijf, noch overtreding daarstellen, en de beklaagde ESTHER HAVERKAMP ontslagen van alle regtsvervolging, de kosten te dragen door den Staat.

— Twee personen, wonende te *Noordhorn*, zijn Zaturdag avond alhier gevankelijk binnengebragt, als beschuldigd van in den nacht van den 14den op den 15den dezer, na afloop van de aldaar gehoudene harddraverij, aan zekeren boerenarbeider moedwillig slagen en verwondingen te hebben toegebragt. — Omtrent den toestand van dezen lijder vernemen wij echter gunstige berigten, en zal hij waarschijnlijk binnen eenige dagen hersteld zijn.

— Naar wij vernemen, zullen de goederen der Eelder armenloterij te *Eelde* te bezien zijn, tegen betaling van 10 cents, op Zondag, Maandag en Dingsdag den 24sten, 25sten en 26sten dezer, en zal de verloting plaats hebben Woensdag den 27sten daaraanvolgende.

— Men berigt ons uit *Finsterwolde*, van den 20sten Augustus: „De oogst van 't koolzaad is alhier naar kwaliteit en kwantiteit, in verband met het schoone weder, dit jaar zeldzaam voorspoedig. De geheele dorsch van dit produkt was binnen acht dagen afgeloopen. De geldbeurzen van om de dertig boeren, — de betrekkelijk kleine landgebruikers in de gemeente daar buiten gelaten — door elkander gerekend, zijn alleen door deze opbrengst meer dan *f* 70,000 aangewonnen.

„Verleden Zaturdag deed een officier bij de genie (jonkheer PANHUIS, van Arnhem) op de wandeling van onzen fraaijen toren zijne waarnemingen met een *theodoliet*, zijnde een hoogte- en ruimtemeter. (In een *theodoliet* n.l. zijn twee *bewegelijke kijkers*, waarvan de bovenste dient om de hoogte der torens waar te nemen en de onderste om de grootte der hoeken te berekenen. Uit deze twee gegevens worden naderhand de afstanden opgemaakt.) Jammer dat de dampkring, vooral 's namiddags, vrij beneveld was, waardoor het vergezigt zeer beperkt werd. Aardig was het te zien, hoe de omliggende torens, omgekeerd, met de spits naar beneden schenen te hangen, en de groene bosschen en velden als in den dampkring werden opgeheven. De meting, zeide de vriendelijke waarnemer, had door 't gansche Rijk plaats."

— Den 17den Augustus had te *Oude Pekela* de weder inwijding der vernieuwde en verfraaide Hervormde kerk plaats, nadat gedurende eenige achtereenvolgende weken wegens de reparatie daarin geene godsdienstoefening is gehouden.

Een talrijk auditorium was bij deze plegtigheid aanwezig, terwijl door ds. G. SANNES eene stichtelijke leerrede werd gehouden.

INGEZONDEN STUKKEN.

De 28ste Augustus.

't Is een echt Groninger feestdag, die dag van den 28sten

Augustus! Hij herinnert ons aan den volhardenden moed, voorbeeldelooze trouw en innige godsvrucht onzer voorouders. Voor jong en oud moet de viering en herdenking van dien dag aangenaam zijn en tegelijk weldadig voor het vaderlandslievend hart worden. De wijze, waarop men dien dag thans weder wil vieren, moet ieder weldenkend Groninger bevallen. Maar er is één punt, waarop wij de Groningers thans gaarne opmerkzaam wenschen te maken; 't is op den *zang*. *Geene feestvreugde zonder zang*, lazen wij ergens, en 't is zoo. Bij dusdanige feesten wordt overal *te weinig* gezongen; ook binnen Groningen. En daarin huisvesten zoo vele liefhebbers van de schoone zangkunst! 't Is onverklaarbaar. Wat is hiervan de reden? Welligt ontbreekt het ons aan genoegzame zangstof, of wel aan gepaste liederen? Wel nu, daarvoor is thans gezorgd. Er is een bundeltje van *zes* liederen, echt Groninger liederen, verkrijgbaar gesteld, voor slechts 10 cent. De titel daarvan is:

Vreugdeliederen voor de Groninger jeugd, op het verlossingsfeest van den 28sten Augustus 1672. De zuivere opbrengst dezer liederen zal dienen om op den feestdag het genot der armenkinderen te verhoogen. Die liedekens zijn geschikt om door jong en oud gezongen te worden. De zangwijzen zijn algemeen bekend. Wel nu, dat men dan zinge. Dat ouders en onderwijzers te zamen werken om de kinderen te laten zingen. Wat verhoogt meer de feestvreugde dan de blijde zangen der kinderen! Wat wekt meer de vaderlandsliefde op dan een echt vaderlandsch lied? Wel nu, dat dan de Groninger jeugd op den 28sten Augustus zinge! Dat de uitgave van een enkel dubbeltje daarvan niemand terug houde!

Een Vriend van Volksvreugde.

Korte beschouwing van eenige bepalingen van het Reglement van Politie voor de Gemeente Groningen,

uit het oogpunt van het stoffelijk en ligchamelijk welzijn der Ingezetenen.

I.

De mest-inrigting der stad Groningen en hare regeling.

Wij maken bij onze beschouwingen een' aanvang juist met dit onderwerp, omdat ons dáártoe de meest ongezochte aanleiding gegeven werd door de eergisteren in 't licht verschenen kleine brochure: „*De Mest-inrigting der stad Groningen, door mr.* B. D. H. Tellegen", een geschriftje waarop wij met één de aandacht onzer stadgenooten wenschen te vestigen.

Nadat zoo velen reeds lang zich niet tevreden hebben getoond met de regeling (of niet-regeling) dezer aangelegenheid te dezer stede, maar bij gebrek aan de noodige impulsie, zulks nog steeds zonder algemeen uitwendig gevolg was gebleven, moet men het zeer prijzen, dat eindelijk eens een bekwaam regtsgeleerde de zaak openlijk ter sprake brengt. Hier toch heeft men gewis het spreekwoord reeds te lang als een waar woord behandeld: dat het niet goed zou zijn in den drek te roeren! Integendeel, alles pleit er voor, ook deze zaak eens helder aan 't daglicht te stellen, — iets hetwelk toch ook met de stedelijke zaken voortaan algemeen zal moeten plaats grijpen, zoodra de nieuwe gemeentewet voor goed zal zijn in werking getreden.

Over het hooge *belang* van 't verzamelen der mestspeciën te dezer stede behoeven wij ons zeker niet uitvoerig uit te laten. Art. 17 en 19 van de *Instructie voor den opzigter van de straatvuilnis te Groningen* (d.d. 31sten Decemb. 1835) geven dit duidelijk genoeg te kennen: „Art. 17. De opzigter zal alles aanwenden wat hij dienstig oordeelt, om de straatvuilnis *op de voordeeligste wijze te verkoopen* en zorgt dat de te houden verkoopingen bij tijds, door kerk-kondigingen [N.B.!] worden bekend gemaakt in de kerken waar zulks tot dus verre gebruikelijk is;" — en »Art. 19. De straatvuilnis zal alleen mogen worden toegeslagen aan bezitters of gebruikers van land, in het Goregt, Sappemeer, in het Oldambt, in de Oude- en Nieuwe Pekela en op het Stads-Kanaal gelegen." Wij zien hieruit, dat het doel zeer goed en tweeledig was: 1) voor de stad zoo veel geldelijk voordeel uit de verzameling der mestspeciën te trekken, als mogelijk is, en 2) den landbouw krachtig te bevorderen bepaaldelijk in de streken, het naauwst aan de stad verbonden. Men moet dan ook dankbaar erkennen, dat dát goede doel allezins naar wensch is bereikt, en dat *wat* het doel *betreft*, de stedelijke keur op dit punt niet alleen alle toejuiching verdient, maar zelfs tot schoon voorbeeld kan strekken voor de meeste stedelijke besturen elders. —

Maar de middelen om dat goede doel te bereiken, — ziet daar! waar de schoen wringt. Dááromtrent blijkt uit het stukje van den heer Tellegen, klaar als de dag, *dat de wijze, waarop het bestaande politie-reglement dezer stad de verzameling van het huisvuilnis* (ten voordeele der stad) *regelt* of in allen gevalle de wijze waarop het regelment in dezen is *toegepast, strijdig is met de wet en deuitspraken van den Hoogen Raad der Nederlanden*, en ten koste en nadeele der ingezetenen plaats heeft.

Inderdaad, afgezien van hetgeen *regt* is (ofschoon *dit* hier eigenlijk ten eerste en ten laatste alles afdoet), is 't iets ongehoords, dat men tot dus verre hier ontzet werd van een *eigendom* (in den meest letterlijken zin des woords), dat reëele waarde heeft en een gretig gezocht handelsartikel is, en zulks niet alléén zonder eenige schadeloosstelling hoegenaamd daarvoor te ontvangen, maar — en dit is wel de grootste en wezenlijkste grief van de meesten! — maar tegen betaling van nog eene niet onaanzienlijke som jaarlijks daarenboven! Dat nu die som — eene eigene soort van Groninger indirecte belasting — nog al niet zoo gering is te achten voor de ingezetenen dezer stad, blijkt al dadelijk, als men bedenkt, dat gerekend tegen 5 of 10 cents per week (terwijl bij het Reglement minder geëischt wordt, dan dikwijls wordt betaald), als middengetal voor ieder huisgezin, die kosten f 2,60 of f 5,20 per jaar beloopen.

En wat is er nu *regtens* van deze zaak? Dit komt zeer eenvoudig op het volgende neder, volgens de Grondwet, het Burgerlijk Wetboek, een Koninklijk Besluit en de uitspraken van den Hoogen Raad der Nederlanden:

Volgens art. 147 der tegenwoordige Grondwet, kan niemand van zijn eigendom worden ontzet, dan ten algemeenen nutte en tegen voorafgaande schadeloosstelling.

In het Burgerlijk Wetboek, art. 625, wordt deze grondwettige bepaling nader omschreven en in toepassing gebragt.

Bij kon. besluit van den 18den Mei 1827 (*Staatsbl.* no. 25) worden bepalingen daargesteld omtrent het verwerken en vervoeren van goederen, ten einde de ingezetenen de meest mogelijke *vrijheid*, o. a. in de *beschikking* over voorwerpen van handel en gebruik te verzekeren, enz.

Volgens den aard der zaak nu, daar te boven bevestigd door de uitspraken van den Hoogen Raad, is *huisvuilnis* en wat daartoe behoort, een eigendom, een voorwerp van handel en gebruik, waarover ieder als eigenaar de vrije beschikking heeft, en waarvan hij dus niet kan worden ontzet, zoo als hier steeds heeft plaats gehad, en zulks wèl ten gevolge van eene verwarring van begrip, waardoor *alle* vuilnis werd gebragt onder de rubriek: *Straatvuilnis*. Over deze laatste heeft natuurlijk de stad te beschikken en kan zij keuren en verordenen, in haar eigen belang. Maar op de vuilnis in de ingezetenen, als zijnde dezer privaat eigendom, heeft zij geen regt, hoe dit vroeger.

Vroeger kwam het er bij 't maken van provinciale of stedelijke bepalingen en derg. meer, zoo naauw niet op aan; de groote meerderheid verkeerde toen nog in den zoeten dommel van onderworpen geloof en landsvaderlijk vertrouwen. De nieuwe Grondwet, de Kieswet, de Provinciewet, de Gemeentewet zijn op een' anderen leest geschoeid en bevatten de beginselen in zich, dat zulke wetgeveraanwalingen in provinciën, gemeenten enz. niet meer zoo ligtelijk kunnen binnensluipen of stand houden: — zoo als daar te boven de ervaring van de laatste jaren ook reeds dikwijls genoeg geleerd heeft.

In het geschriftje van mr. Tellegen vindt men dan ook medegedeeld, hoe een ingezeten dezer stad door het kantongeregt en de regtbank alhier werd veroordeeld, ter zake dat hij, overtredende art. 110 van het politie-reglement dezer stad, op den 1sten Sept. 1845 mest had vervoerd doormengd met asch en privédrek, terwijl hij niet behoorde tot de bij het politie-reglement dáártoe alleen geprivilligeerde *menners*; — hoe daarna de Hooge Raad, bij arrest van den 9den Junij 1846, den veroordeelde heeft ontslagen van alle regtsvervolging, omdat de bedoelde ingezeten niet had gehandeld in strijd met dat art. 110, vermits de door hem vervoerde speciën niet tot den *stratendrek* behoorden; — hoe echter sedert de zaak hier op den ouden voet is gebleven en er dus nog steeds » heerscht, om zoo te spreken, regeringloosheid in den drek;" — hoe weder in Julij 1849 een ingezeten voor den kantonregter werd gedaagd wegens gelijksoortig vervoer van mest, doormengd als boven, maar — overeenkomstig het arrest van den Hoogen Raad — van alle regtsvervolging werd ontslagen; — hoe daarop het plaatselijk bestuur den man schadevergoeding betaald heeft, ter zake van het in beslag nemen van de bij gemelde handeling gebezigde middelen van vervoer, — enz.

Over dat alles verdient het stukje zelf gelezen te worden, omdat het hier — vooral uit het oogpunt van *regt* — geldt eene zaak van inderdaad *groot* gewigt.

Beschouwen wij nu dit onderwerp van eene andere zijde. Volgens den heer Tellegen zou de mest-inrigting aan de stad jaarlijks (bij name in 1850) opbrengen de som van f 12,000. Wij willen aannemen (wat wij echter niet weten, bij de duisternis die omtrent deze zaken tot dus verre voor de ingezetenen bestaat) dat die som de zuivere opbrengst is: — maar dan nog bestaat er volstrekt geene reden om het monopolie der stad te blijven hand haven. Immers niet alleen de eigenlijke stratendrek en wat dáártoe behoort, zal altijd het eigendom der stad blijven, maar de indirecte belasting thans aan de ingezetenen opgelegd à 2½, 5, 10 of 15 cts. om de 1, 2 of 3 weken, behalve nog de kosten der nachtelijke „bruiloften", behooren wel degelijk van die winst afgetrokken te worden. En dat bedraagt nog al vrij wat jaarlijks, behalve nog de kermis- en nieuw-jaarsfooitjes aan de heeren menners!

Maar wat wel het ergste, het ongelukkigste gevolg is van die gedwongene contributie, het is de omstandigheid dat, in weerwil van art. 170 van het politie-reglement, niet weinige kostbare mestspeciën zullen worden weggeworpen — en wel in de loopende diepen, waaruit niet weinigen hun water voor huishoudelijk gebruik moeten scheppen! En wáárom dat? om zoodoende de uitgaven te sparen, thans verbonden aan het gratis wegschenken van gedachte speciën! Om nu niet te spreken van de schade, die daardoor aan het *doel* der mestverzameling alhier reeds lang werd te weeg gebragt, — loopt het al dadelijk in het oog, hoe afkeuringwaardig deze handelwijze moet worden geacht uit het oogpunt van de algemeene gezondheids-regeling.

Bovendien, vermits, zoo als wij boven zagen, het uitgedrukte doel der hier plaats hebbende mestverzameling gelegen is in het daardoor te verkrijgen stoffelijk voordeel, kan het ook niet zeer verwonderen, dat de zoo hoogst gewigtige aangelegenheid van eene behoorlijke reiniging der stad, *uit het oogpunt van algemeenen gezondheidsmaatregel*, in het politiereglement naauwelijks wordt gedacht. Of zou als zoodanig kunnen worden beschouwd art. 80, dat niemand in deze stad een privé zal mogen hebben, in dier voege ingerigt, dat het zich ontlast in eene wande, goot of eene der stads afwateringen „(de diepen en havens hieronder niet begrepen)"? Of art. 87, dat er „bij provisie en tot nadere dispositie, zullen zijn *veertien menners en zeven vegers*, »om al dien arbeid in deze groote stad af te doen? Of art. 101, waarbij wordt bepaald, „dat de menners en vegers *wekelijks slechts* 3 *maal* de vuilnis zullen ophalen"?

Hopen wij, dat nu weldra ook deze aangelegenheid voor goed zal worden geregeld. Want steunende op het axioma, dat de heer Tellegen zeer ter snede zóó uitdrukt: „Het regt is heilig, tot zelfs — in den drek," zullen sommigen ongetwijfeld het hier besprokene beginsel van vrijheid spoedig doen in toepassing te brengen, misschien tot geldelijk nadeel der stad: — terwijl van den anderen kant, en wat in ons oog niet minder gewigtig is, de gezondheidsleer en het uiterlijke aanzien der stad, die regeling mede meer dan gebiedend vorderen.

Kerknieuws.

Den 12den dezer is te Zuid-Beijerland tot herder en leeraar beroepen de weleerw. heer *J. G. van Rijn*, kandidaat tot de Heilige Dienst bij het prov. kerkbestuur van Overijssel.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 16 Aug., kapit. *Zijlstra* Kaashandel, van Marseille; *Schuring* Hillechiena, van Londen; *Kuiper* Annegiena Elsiena, van Riga; den 19den *Oostra* Annechiena, van Newcastle; *Bakker* Alexander en *Konter* jonge Brechtus, beide van Petersburg; *Bakker* Margaretha Agnes, van Riga. — Te Texel den 17 Aug., *Muntendam* Willem I, van Batavia; *Faber* Maria, van Frederikstad; den 18den *Olthoff* Jantina en *Kamminga* de 3 Gebroeders Sikkens, beide van Newcastle; *Meijer* Margretha, van Sunderland. — In het Vlie den 16 Aug., *Nieboer* Elisabeth, van Newcastle. — Te Helvoet den 17 Aug., *Potjer* Elsje, van Rédon; *Lukens* Gesina Johanna en *Dood* Christina Jantina, beide van Libau; den 18den *Stuitje* Catharina Luitzia, van Londen; *Scherpbier* Elsje, van Libau. — Te Batavia den 5 Junij, *Verschuur* Henricus Gerardus, van Amsterdam, l. v. Cowes. — Te Bordeaux den 13 Aug., *Nieboer* Maria, van Drontheim. — Bij Deal den 14 Aug., *Douwes* Pigeon, van Antwerpen n. Seville. — Bij Falmouth den 15 Aug., *Kamminga* Marinus en Geertruida, van Newcastle n. Odessa. — Te Belfast den 13 Aug., *Bekkering* Gesiena, van Dantzig. — Te Bremerhaven den 14 Aug., *Geltes* de 2 Gezusters, van Groningen; den 15den *Bakker* Anna, van Oldersum. — Te Dantzig den 12 Aug., *de Groot* Concordia, van Dordrecht; den 13den *Orre* de 2 Gebroeders, van Amsterdam; *Joosten* vr. Hillechiena en den 14den *Joosten* Hendrika, beide van Hamburg. — Te Pillau den 12 Aug., *Bakker* jonge Tammink, van Londen. — Te Kroonstad den 9 Aug., *Bossinga* Ceres, van Dundee; *Vos* Jantina, van Leith; *Kroon* vr. Wicherdina, van Amsterdam; *Strootman* Sijbrand Jan, van Stockholm. — Te Nerva den 8 Aug., *Bakker* Pauline, van Liverpool. — Te Christiansand den 4—7 Aug., *Kraan* vr. Helena, van de Lemmer. — Te Tonningen den 13 Aug., *van Sluis* Tjakkina, van Bremen n. Stockholm; den 14den *Stuitje* Christina Johanna, van Hamburg n. Dantsig; *Pluktje* Harmanna Hendrika, van Groningen n. de Oostzee; *Brouwer* Fortuin van Dokkum, van Hamburg n. Memel; den 15den *Faber* Johanna Mulder, van Brake n. de Oostzee; *Kwakenbrug* Wilhelmina, van Hull n. de Oostzee; *Stenger* Ons Genoegen, van Delfzijl n. de Oostzee; *Mulder* Feika Jantina, van Bremerhaven n. de Oostzee; *Kwint* Jantina en *Bakker* Annechiena, beide van Amsterdam n. Stettin; den 16den *de Jonge* Gezina Jantina, van Amsterdam n. Rostock.

Binnengekomen in het Vlie den 18 Aug., kapit. *Oostra* Annechiena, van Newcastle; *Bakker* Alexander, van Petersburg; *Duintjer* Catharina, van Oudsoen. — Te Helvoet den 19 Aug., *Potjewijd* Afiena, van Riga; *Hazewinkel* Roelfina Kuiper, van Petersburg. — Te Paimboeuf den 15 Aug., *Flik* Katharina, van Petersburg. — Te Liverpool den 17 Aug., *Potjer* Emma Obiena, van Nantes. — Te Flensburg den 16 Aug., *Vos* vr. Sjoukje, van Bremen. — Te Harlingen den 18 Aug., *Duintjer* Catharina, van Noorwegen.

Zeilklaar te Newcastle den 15 Aug., kapit. *Nieboer* Elisabeth en *Oostra* Annechiena, beide naar Amsterdam; *Hazewinkel* Anna en Mietje, naar Zwolle; *Olthoff* Catharina, naar Kampen; *Boon* Jantina, naar Lissabon; *Pomper* Margaretha, naar Stettin; *Boer* Margina, naar Hamburg.

Vertrokken van Amsterdam den 17 Aug., kapit. *Giezen* jufvr. Alida, naar Riga; den 18den *Meedendorp* Johanna, naar Malaga; den 19den *Koning* Geessina, naar Bayonne. — Van Texel den 16 Aug., *Schaap* Bernhard en Eliza, naar Grimsby en Hull. — Uit het Vlie den 15 Aug., *de Vries* de Gezusters, naar Riga; *Timmer* Koophandel en Zeevaart, naar Hamburg; den 17den *Duit* Frouwina, naar Callundborg; *Smit* Anna Jantina, op avontuur. — Van St. Helena den 19 Junij, *Kleve* Laurens Koster, naar Rotterdam. — Van Livorno den 2 Aug., *Boekhout* Johannes Hermanus, naar Queenstown. — Van Sunderland den 13 Aug., *Meijer* Margaretha, naar Zwolle. — Van Swinemunde den 13 Aug., *Schuring* Annegina, naar Bordeaux. — Van Dantzig den 13 Aug., *van Calker* jonge Hero, *Kwint* Hendrika, *de Jonge* Weldaad, *Postema* Martha, den 14den *Douwes* Jeldina Margaretha, *Luken* vr. Gerhardina en *Huisman* Antje, alle zeven naar Amsterdam; *Hazewinkel* Arendina Harmina, naar Harlingen. — Van Travemunde den 16 Aug., *Kuipers* Alida Schuringa, naar de Oostzee. — Van Straalsund den 14 Aug., *Lukkien* Jettina Roelina, naar Londen. — Van Nerva den 3 Aug., *Duit* Maria Anna, naar Amsterdam.

Vertrokken van Texel den 19 Aug., kapit. *Bakker* Neptunus, naar Genua; *de Jonge* Margaretha, naar Leith; *Dekker* Onderneming, op avontuur. — Uit het Vlie den 17 Aug., *Jaski* Alida Theodora, naar Bergen. — Van Helvoet den 19 Aug., *Engelsman* Niessina Schuringa, naar Triest. — Van Pillau den 14 Aug., *Lukkien* Herstelling, naar Rotterdam.

Zoutkamp, 20 Aug. Binnengekomen den 17den kapit. *Bieze* Harmina en den 19den *Hazekamp* Vriendschap, beide van Stettin; *Drewes* Tjakkien, van Noorwegen. — Vertrokken den 18den *Waterborg* Fokkiena, naar Randers; *Poorta* Tweelingen, naar Memel.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

13 Aug. Schenk, Ida en Cornelia (Winschot.), v. Windau n. d. Maas.
14 — v. d. Veen, Johanna Gezina (Pekela), v. Koningsb. n. Dundee.
Steffens, Johannes (Amsterdam), v. Riga n. de Maas.
v. d. Wall, Geerdina (Veendam), v. Memel n. Rotterdam.
Brouwer, Ons Genoegen (Durgerd.), v. Petersburg n. Bremen.
de Boer, Zwaantina Hendrika (Pekela), v. Pitia n. Dordrecht.
Schuur, Aaltje Pronk (Wilderv.), v. Dantz. n. Amsterdam.
Veen, Bouwina (Wildervank), v. Dantzig n. Londen.
Kruisinga, vr. Neeltje (Dordrecht), v. Umea n. Dordrecht.
Zwaal, Gijsbert Jan (Harlingen), v. Umea n. Harlingen.
Dekker, Epimachus (Groningen), v. Dantzig n. Amsterd.
Struik, Daukbaarheid (Sappem.), v. Dantzig n. Amsterd.
Borgman, Cornelius Dasse Victor (Winschot.), v. Riga (n. de Maas.
Brouwer, Aurora (Harlingen), v. Memel n. Harlingen.
Vos, Anna Luitzia (Pekela), v. Dantzig n. Londen.
Haken, Bertha en Maria (de Rijp), v. Stockh. n. Amsterd.
Vaalman, Catharina (Wilderv.), v. Petersburg n. Harlingen.
Zeilinga, Agatha (Krommenie), v. Groning. n. Petersburg.
Mulder, Zorg en Vlijt (Hoogez.), v. Wijburg n. Engeland.
Schuring, Annegiena (Pekela), v. Stettin n. Bordeaux.
v. Driesten, Martina Johanna (Amsterd.), v. Dantz. n. Amst.
de Jongh, Dina Immechina (Veend.), v. Koningsb. n. Lond.
15 — de Boer, Johannes (Harlingen), v. Memel n. Harlingen.
Oldenburger, Gustaaf (Leeuward.), v. Memel n. Hull.
Karst, Martha Alida (Schiermonnik.), v. Dordr. n. Dantz.
Klein, Alida Margretha (Sappem.), v. Londen n. Koningsb.
Klasen, Margrietha (Hoogezand), v. Londen n. Koningsb.
Visser, Vriendschap (Amsterd.), v. Amsterd. n. Riga.
Don, Ideé (Dordrecht), v. Antwerpen n. Riga.
Bieze, Vriendschap (Sappemeer), v. Petersb. n. Amsterd.
Verstock, Regina Elizabeth (Pekela), v. Libau n. d. Maas.
de Jong, Hesperus (Woudsend), v. Harlingen n. Memel.
16 — Duintjer, Friso (Leeuwarden), v. Aarhuus n. Dantzig.
Stuit, Beerta Hendrika (Harling.), v. Harling. n. d. Oostz.
Duit, Maria Anna (Groningen), v. Nerva n. Amsterdam.
de Boer, Willem Carel (Amsterd.), v. Antw. n. Koningsb.
van der Zee, de jonge Albert (Heerenv.), v. Harl. n. Memel.
Mulder, Maria Catharina (N. Schans), v. Amst. n. Dantz.
Altona, Hendrika Magrietha (Pekela), v. Amst. n. Petersb.
Mooi, Tiessina (Pekela), v. Goole n. de Oostzee.
de Boer, Concordia (Harling.), v. Harlingen n. Memel.
Broekman, Helena (Veendam), v. Antwerpen n. Stettin.
Haverbult, de j Johanna (Groningen), v. Harl. n. de Oostz.
Schuth, Geziena (Sappemeer), v. Schiedam n. Libau.
Sprik, Juliana Louisa (Groningen), v. Amsterdam v. Colberg.
van der Werf, Jandina (Pekela), v. Dordrecht n. Dantzig.
Pomper, Margaretha (Veendam), v. Newcastle n. Stettin.

De Wind den 13den Aug. Z.O. en Z.; den 14den Z.O.; den 15den Z.O.; den 16den W.N.W.

Elseneur, 16 Aug. 1851.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 15den tot en met den 21sten Augustus 1851 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 11 dochters; gehuwd 2 paren; overleden 8 ouden en 11 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 19 *Aug.*

TARWE.	Zw. Zand 64 ℔ f 4,65	Bl. Voer 38 ℔ f 2,75
Oude Bak 72 ℔ f 7,40	Veen 62 » » 4,10	» 40 » » 2,90
Jarige » » »	» 64 » » 4,40	Zw. Voer 36 » » 2,40
N. Oml. 70 » » 6,60	N. GERST.	» 38 » » 2,60
» 72 » » 7,00	O. Winter 52 » f 3,50	» 40 » » 2,65
» Old. 68 » » 5,90	» 54 ℔ » 3,75	BOONEN.
» » 70 » » 6,30	N. Dito 56 » » 4,10	Paardeb. f 5,25,40,50
» » 72 » » 6,70	Zomer » »	ZADEN, ENZ.
ROGGE.	» » »	Gr. Gort p. m. f 6,50 f 7
N. Inlands. van 1851		Par. 100 N. ℔ f 9,50
68 ℔ f 5,40	Knobbe 60 » » 4,10	f 13
» » 70 » » 5,70	» 62 » » 4,40	Kools. f 9,25,50,75,
O. » 68 » » 5,30	HAVER.	puik 90 cts.
» » 70 » » 5,60	Dikke 38 ℔ f 2,65	G. Mosterdz.
N. BOEKWEIT.	» 41 » » 2,85	Raapol p. v. f 31
Gr. Zand 62 ℔ f 4,55	» 44 » » 3,05	Prijs der Boter:
64 » » 4,85	» 47 » » 3,30	1ste soort ¼ Ton f 22,50
66 » » 5,15	» 50 » » 3,60	2de » ¼ Ton - 21
	Bl. Voer 36 » » 2,60	3de » ¼ Ton -

Tarwe tot vorige prijzen met redelijken handel. — Oude Rogge weinig in omgegaan, nieuwe als genoteerd wel afgaande. — Boekweit met weinig handel. — Oude Gerst als voren; nieuwe dito weinig aan en ruim prijshoudend. — Dikke Haver prijshoudende, Voer en Zwarte minder begeerd. — Van Koolzaad was de aanvoer vrij aanzienlijk, men begroot denzelven op ongeveer 2000 lasten, waarvan een groot gedeelte onverkocht is gebleven; de stemming algemeen lager zijnde, konde hetzelve tot de vorige prijzen niet worden geplaatst.

AMSTERDAM, 16 *Aug.* Vriesche Boter f 35 a f 37,50; Kuijnder f 33 a f 35,50; Kamper f 32 a f 35,50; Deventer dito f 24 a f 29,50; Zwolsche f 28 a f 31,50.

AMSTERDAM, 20 *Augustus*. Tarwe prijshoudend; 128 ℔ bonte Pools. f 263; 126 ℔ dito f 258; 126, 128 ℔ Gron f 209, f 215. — Rogge ruim prijsh. aan cons. en speculatie, met veel handel. 115, 116 ℔ gedr. f 145, f 147; 119, 120, 122 ℔ Odessa f 158, f 160, f 164; 121 ℔ dito f 162; 123 ℔ Pruiss. f 171, f 172; 114 ℔ ger. gedr. f 140; 124 ℔ Munst. f 170; 122 ℔ Pruiss. f 170. — Gerst zonder handel.

Koolzaad dadelijk traag in een doen, op levering onveranderd; op 9 vat dadelijk 53½ £; Nov. 55½ £; April 57½ £. — Lijnzaad in een doen; 110 ℔ Arch. f 285; in veiling: 107, 108 ℔ B. S. Petersb. f 9½, f 9¾ per mud. — Raapolie dadelijk en op levering niet williger; op 6/w. f 32,25; Vlieg. f 31,25; Sept. f 31,25 a 50 a 25; Oct. f 32; Nov. f 32,25 a f 32,50; Dec. f 32,50 a 75; Mei f 33,50 a 75. — Lijnolie op 6/w. f 34; Vlieg. f 33. — Hennepolie op 6/w. f 36,50; Vlieg. f 35,50.

ROTTERDAM, 18 *Augustus*. Tarwe: Jarige Zeeuws., Vlaams. en Overm. de beste soorten 10 cents en de mindere 20 a 30 cents lager met trage koopers: goede en puike f 7,80 a f 8,10; mindere f 6,50 a f 7,60; van nieuwe dito waren eenige partijtjes ter markt, dooreen van goede kwaliteit, die om het nieuwtje van f 8 tot f 8,75 opbragten; roode soorten in de meeste gevallen iets lager verkocht: 164, 165 ℔ Hoogl. Kleefs. f 275, f 280; 162 ℔ dito f 258, f 260, f 265, f 270 naar deugd; 160 ℔ Meurs. f 253; 159 ℔ Kleefs. f 250; 160 ℔ Bovenl. f 240. — Rogge: Nieuwe Overm., Zeeuws. en Vlaams. ruim aangevoerd en 25 cents lager met weinig kooplust: f 5,60 a f 6,25; voorts 150 ℔ Wittinne f 175; 148 ℔ Fransche f 173; 146 ℔ dito f 174; 147 Windau te Delfshaven f 168. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter 10 cts. lager f 3,70 a f 4,40; voorts te Schiedam: 130 ℔ Cours. f 144, f 145. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte f 3 a f 3,80; dito Lange f 2,70 a f 3,30. — Boekweit, op 140 ℔: Noordbrab. f 182, f 184, f 187; Grootbrab. f 183, f 185; Rijn f 180; grove Fransche f 130, f 135, f 140, f 145; fijne dito f 128, f 130. — Erwten: Nieuwe Zeeuws. Groene 25 cents lager f 5,75 a f 6,75. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte f 8,50 a f 10; dito Bruine f 9,50 a f 12; dito Paardenboonen, f 5 a f 5,30. — Koolzaad: 350 lasten aangevoerd: puik Vlaamsch in zakken 51 p. vl., gestort 51½, 52 p. vl.; dito Overm., in zakken, 50 p. vl.; gestort 51 p. vl.; Zeeuwsch gestort 42½, 45, 48, 50 p. vl.; voorts in zakken Brielsch 48½, 49 p. vl.; eiland Rozenburg 50 p. vl.; Borselen 48 p. vl.; Reigersbergen 47 p. vl.; Helmond 43 p. vl.; Polder van 47 tot 49 p. vl.; Flakkeesch van 45 tot 48 p. vl.

LONDEN, 15 *Augustus*. Holl. Boter hooger en de markt sloot heden ferm. Beste Vriesche 80 a 82 sh. Kamper en Zwolsche 72 a 76 sh., Gron. 58 a 62 sh.

LONDEN, 18 *Aug.* Inl. en vreemde Tarwe was heden 1 sh. lager; er was veel nieuwe ter markt gevoerd. Gerst bedong nagenoeg de prijzen van de vorige week. Haver werd vaster gehouden en bedong zelfs 6 p. avans. Boonen bij tragen omgang onveranderd. Erwten aangeboden.

VEEMARKTEN.

ZWEELO, 19 *Augustus*. Op de jaarmarkt, in de vorige week alhier gehouden, waren 1670 runderen en 478 varkens aangevoerd. Hoewel de handel vrij levendig was, waren de prijzen der runderen iets lager dan op de kort te voren gehoudene markten. De runderen, aanstaande te kalven, golden van f 50 tot f 90; het overige melkvee van f 40 tot f 70. De prijzen der varkens waren van f 5 tot f 10.

LONDEN, 15 *Augustus*. Een groote aanvoer van runderen en het warme weder stremden den handel zeer, zoodat de notering 3/6 blijft. Schapen vooral veel aangeboden. Naar lammeren bestond levendige vraag. Kalveren in overvloed voorhanden. Van Duitschland en Holland zijn aangevoerd: 324 runderen, 1690 schapen, 393 kalveren en 68 varkens, terwijl aan de markt waren: 969 runderen, 13,960 schapen en lammeren, 675 kalveren, 425 varkens.

Van den 18*den*. Het getal runderen is ongeveer hetzelfde als de vorige week. De handel is zeer loom en alhoewel eenige beste soort goed van de hand ging, bestaat er niettegenstaande eene neiging om mindere prijzen aan te nemen. Schapen en lammeren overvloedig. Kalveren moeijelijk te plaatsen en zonder hoogere prijzen te bedingen. Van Duitschland en Holland zijn aangevoerd: 1224 runderen, 4700 schapen en 236 kalveren; van Spanje 750 schapen; van Schotland 50 runderen en 2500 van de Noordelijke en middel-Graafschappen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 20 *Augustus*.

Nederl., Werk. Schuld 2½ pCt. 58¾, 58 13/16, 58¾; Dito Certific. 3 pCt. 69¼, 69⅜, 69 5/16; Dito Dito 4 pCt. 90 7/8, 90 9/16, 90½; O. I. Leening 4 pCt. 89¼, 89½; Amortisatie-Syndicat 3½ pCt. 89¾; Handelmaatschappij 109½. — Belgie, bij *Rothschild* 2½ pCt. 48⅜. — Frankrijk, Obligatiën 3 pCt. 53 7/16, 53½, 53 7/16. — Spanje, L. bij *Ardoins* v. 85 £ 5 pCt. 15 9/16, 15⅝, 15 9/16; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 15⅝, 15 11/16, 15⅝; Dito bij Dito, Onb. Stukken 5 pCt. 15¼, 15 5/16; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 35⅝, 35 11/16, 35 11/16; Coup. Ard. 8 3/16, 8¼. — Portugal, te Londen 5 pCt. 34¼; Dito Dito 4 pCt. 33 13/16, 34, 33 13/16. — Rusland, Oblig. *Hope* 1828 en 1829 5 pCt. 105½; Cert. 4½ pCt. 99¾; Dito bij *Hope* 4 pCt. 89; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 88 11/16, 88¾; Dito bij id., 5de Serie 4 pCt. 88½, 88⅜. — Polen, Certific. 4 pCt. 79¼; Dito Aand. met Loten 500 fl. f 149½. — Oostenrijk, Metalliek 5 pCt. 75⅞, 76⅛; Dito 2½ pCt. 38 11/16; Dito Nieuwe 2½ pCt. 39, 39 5/16; Dito Nieuwe 5 pCt. 80¾, 81, 80¾; Denem. 5 pCt. 101¼; Braz. 5 pCt. 91½; Mexik. 27⅞, 28⅛, 28⅛; Gren. 1¾ pCt. 14⅞; Ned. Bank. 123¾.

De markt in onze binnenl. fondsen was heden, bij eenige affaire in Integralen en 4 pCts., iets gunstiger gestemd.

Van vreemde effekten waren Spaansche en Portug. goed prijshoudend.

Van Oostenrijksche waren nieuwe 5 pCts. een weinig lager. Alle overige soorten bijna onveranderd.

Overigens is alleen nog de betere houding der Mexik. te vermelden, die in navolging van Londen van gisteren, zich ook hier een weinig van hunnen achteruitgang van gisteren hersteld hebben.

Gren. Onb. St. 14½.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolongatie 2½, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 58⅞ a 13/16; Ard. a 510 £ 15 11/16; Binnenl. 3 pCts. 35⅝ a 11/16; Metall. 5 pCt. 76⅛; Dito 2½ pCt. 39 7/16.

ADVERTENTIEN.

*** De COMMISSIE van GENEESKUNDIG ONDERZOEK en TOEVOORZIGT in de *PROVINCIE GRONINGEN* herinnert bij deze, dat zij hare GEWONE VERGADERING houden zal op ZATURDAG den 13den SEPTEMBER aanstaande, des morgens te 10 uur, in het Ommelanderhuis, en verzoekt tevens allen, welke dan verlangen TOEGELATEN TE WORDEN tot het **HEEL-, VERLOS- of ARTSENIJMENGKUNDIG EXAMEN**, alsmede tot dat van **DROOGIST**, zich ten minste veertien dagen vóór dien tijd, *schriftelijk*, en voorzien van de *behoorlijke bewijzen*, aan te melden bij den ondergeteekende, in de Heerestraat.

Groningen, 11 Augustus 1851.

De Provinciale Commissie voorn.,
Namens dezelve:
C. U. J. HUBER, *Secretaris*.

*** VERGADERING van de **AFDEELING** voor *OOFT-* en *TUINBOUW* te *Groningen*, op DINGSDAG den 26sten AUGUSTUS 1851, des namiddags te 4 uur. in het CONCERTHUIS in de Poelestraat.

TENTOONSTELLING door de LEDEN van VOORTBRENGSELEN van *OOFT-* en *TUINBOUW*.

P. TRESLING,
Secretaris.

*** De **DIRECTIE** van de **KIESVEREENIGING** *NEÊRLANDS HEIL* maakt bekend, dat de Heer **J. A. EBERWEIN**, Kandidaat dier Vereeniging voor het Lidmaatschap van den Gemeenteraad, haar, onder dankbetuiging voor de hem bewezen eer, heeft te kennen gegeven, dat hij gemeend heeft, zich als zoodanig **niet verkiesbaar** te moeten stellen en derhalve verzoekt, dat in dezen verder geen acht op hem moge worden geslagen.

Ter verkiezing van een' anderen Kandidaat, worden de LEDEN der Vereeniging OPGEROEPEN tot eene bijeenkomst op ZATURDAG AVOND te 6 uur, in het GEWONE LOKAAL.

GRONINGEN, 20 Augustus 1851.

De Directie der Vereeniging:
H. A. SPANDAW, *President.*
I. L. SCHAAP, *Secretaris.*

*** **VERGADERING** der **LEDEN** van de **KIESVEREENIGING** *PRO PATRIA*, op DINGSDAG den 26sten Augustus e.k., des avonds te 6½ uur, ten Huize van den Kastelein TIDDENS, in de *Korenbeurs*, ter verdere regeling hunner KEUZE voor den **GEMEENTERAAD.**

Allen, die kiesgeregtigd zijn en nog Leden dezer Vereeniging wenschen te worden, kunnen dadelijk deze Vergadering bijwonen, als wanneer zij zich slechts vooraf bij een der Leden of bij het Bestuur hebben aan te melden.

A. ZEPER, *President.*
Mr. N. VAN HASSELT, *Secretaris.*

KIESVEREENIGING
Vrijheid en Orde.

In de vergadering van den 18den dezer, is, in de plaats van den Heer A. R. SORMANI, tot Lid van het Bestuur verkozen de Heer F. RINSMA.

Voorts werd uit het gemaakte *grostal*, door 100 aanwezige leden, een DUBBELTAL geformeerd van de vereischt wordende 23 KANDIDATEN voor het **LIDMAATSCHAP** van den **GEMEENTERAAD**, waarop gebragt zijn, — naar volgorde der verkregene stemmen gesteld, — de Heeren:

Mr. *W. de Sitter.*	Mr. *B. Wichers.*
E. Dommering.	Mr. *J. W. Quintus.*
D. van Houten.	*A. Upmeijer.*
Dr. *L. Ali Cohen.*	Dr. *D. de Vries Reilingh.*
J. Th. Doornbosch.	*H. Miedendorp.*
W. W. Wouters.	Mr. *H. J. Trip.*
H. B. Onnes.	*A. Zeper.*
J. G. Holthuis.	*F. Hesselink.*
J. Swaagman Jr.	*W. T. Mulder.*
Mr. *G. W. H. van Imhoff.*	Mr. *T. J. van Iddekinge.*
J. Meijer.	Prof. *J. Baart de la Faille.*
J. H. ter Spill.	*K. Mesdag.*
F. de Witt.	Mr. *H. van Giffen.*
Mr. *W. Wolthers.*	Mr. *J. O. Onnes.*
Mr. *P. W. v. Heijningen Bosch.*	*F. Rinsma.*
W. J. Roelfsema.	Mr. *J. H. Geertsema, C.z.*
Mr. *J. J. Cremers.*	*A. van Calcar.*
Mr. *L. B. Lohman.*	*J. Mees.*
Mr. *W. van Giffen.*	*J. Sormani.*
J. W. C. van Ittersum.	Mr. *S. Menalda.*
J. Slot.	Dr. *G. Acker Stratingh.*
G. van Calcar Jr.	Mr. *A. Oudeman.*
Mr. *R. Y. Muller.*	*H. Beekhuis Damsté.*

Uit dit DUBBELTAL zal op MAANDAG den 1sten September aanstaande eene EINDKEUZE worden gedaan. De werkzaamheden daartoe zullen een' aanvang nemen des avonds te *zes* uur *precies*. *Zij*, die leden van deze Vereeniging wenschen te worden, kunnen, ook *dan* nog, zich daartoe aanmelden bij den Secretaris.

GRONINGEN, 21 Augustus 1851.

Uit naam van het Bestuur:
J. SWAAGMAN, JR., *Voorzitter.*
E. DOMMERING, *Secretaris.*

*** De **COMMISSIE** voor de **FEESTVIERING** van den 28sten Augustus, heeft de eer het volgende PROGRAMMA aan hare Stad- en Gewestgenooten bekend te maken.

PROGRAMMA

van de aanstaande Feestviering op den 28sten Augustus, wegens de verlossing der Stad Groningen in 1672.

I. De Geestelijken der verschillende Godsdienstige gezindten worden uitgenoodigd, om den gedenkwaardigen Feestdag van Groningens verlossing godsdienstig te gedenken, op Zondag voor den Feestdag. Op den dag vóór de Feestviering, des Woensdags te 2 uur, zal er eene luisterrijke harddraverij met paard en chais plaats hebben.

II. De Burgerij en Schipperij worden uitgenoodigd, den Feestdag door het uitsteken der vlaggen te verlevendigen.

III. Des morgens van 8½ tot 10 uur zal er voor de Inteekenaren op het *Feest*, eene les in de *Gymnastische Inrigting*, alhier gevestigd, worden gegeven, waartoe de Bewijzen van Toegang zullen worden bezorgd. Deze les zal opgeluisterd worden door muzijk.

IV. Inmiddels zal van des morgens 10 tot des namiddags 4 uur de *Hortus Medicus*, benevens de *Landhuishoudelijke Tuin*, voor het publiek ter bezigtiging worden opengesteld.

NB. De Commissie vertrouwt, dat dit bewijs van belangstelling in het publiek en den Feestdag door de bezoekers zal worden beantwoord, door te helpen voorkomen, dat geene planten of bloemen worden beschadigd. Voor jonge kinderen wordt een geleide verzocht.

V. Van des morgens 10 uur tot des namiddags 5 uur zal tevens voor het publiek worden opengesteld het *Nieuwe Akademiegebouw*, benevens het daarin geplaatste *Museum der Natuurlijke Historie*, het *Kabinet van Natuurkundige Instrumenten* en het *Observatorium*.

VI. Van des morgens 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 5 uur zal de *Zuider-Stadsbewaarschool* voor het publiek openstaan.

VII. Van des morgens 11 tot half 12 uur zal de keuring der paarden voor de harddraverij op de Groote Markt plaats hebben.

VIII. Te half 11 zal er door dr. C. H. VAN HERWERDEN, C.H.z., in de *Martini Kerk* eene godsdienstige feestrede worden gehouden, afgewisseld door meerstemmig gezang van de Groene Weezen. Vervolgens zal de heer HAUFF eenige muzijkstukken op het Orgel voordragen. (*Vrije toegang.*)

IX. Van 12 tot 1 uur zullen er door het Schutters-Muzijkkorps op de Groote Markt, voor het publiek, verschillende muzijkstukken worden voorgedragen.

X. Te 2 uur zal er eene luisterrijke harddraverij plaats hebben, waarvoor aan de Inteekenaren op het Feest Toegangskaartjes zullen worden bezorgd.

XI. De bovengenoemde inrigtingen zijn tevens opengesteld voor al de lagere scholen binnen deze stad.

XII. Te 4 uur zal er inzonderheid voor al de schoolkinderen dezer stad Muzijk in het Sterrebosch worden gegeven. Aldaar zal aan de kinderen der Armenscholen, Stads- en Tusschenscholen iets worden uitgedeeld, tot verhooging der feestvreugde.

XIII. Des avonds te 7 uur zal er in den Schouwburg, onder directie van den heer P. DE KONING en Comp., eene representatie gegeven worden, bestaande in: *Hedwig, de Bandieten Bruid*, romantisch tooneelspel in drie bedrijven en zes tafereelen, nooit alhier vertoond; daarna: *de Bloemkrans*, blijspel in één bedrijf, en er zal tusschen het *voor-* en *nastuk* een op het feest toepasselijk vers door mej. J. DE KONING, geb. OBELT, uitgesproken worden (*).

XIV. Des avonds wordt er gelegenheid gegeven tot het afsteken van onschadelijke vuurwerken, op de Groote Markt, waartoe de Commissie het publiek vriendelijk tot deelneming uitnoodigt.

XV. Een Exemplaar van dit Programma zal aan de Inteekenaren op het Feest worden ter hand gesteld. Overigens zal het voor 2½ Cent verkrijgbaar gesteld worden, bij de UITGEVERS der *Groninger* en *Provinciale Groninger Couranten*, gelijk mede bij den Boekhandelaar R. J. SCHIERBEEK, in de Guldenstraat.

Namens de Commissie voornoemd:
Dr. H. WOLTHERS, *Pres.*
R. G. RIJKENS, *Secr.*

(*) De Lijst van Inteekening op deze Representatie ligt voor bij den Bureaulist P. DE KONING, in de Zwanestraat, boven MOMBERGEN, bij wien ook Entréekaartjes zijn te bekomen en plaatsen te bespreken.

SCHUTTERSFEEST
te EMDEN.

Het reeds sedert eenige jaren hier gevierde **SCHUTTERSFEEST** zal den **1sten, 2den en 3den September dezer jaars** gevierd worden. Daarmede is verbonden eene

HARDDRAVERIJ

op den 2den September, des namiddags te 2 uur, waarbij een **ZILVEREN BOKAAL** tot PRIJS, en een **RIJK VERSIERD HOOFDSTEL** tot PREMIE wordt uitgeloofd.

Het **VOORFEEST** is op den **31sten Augustus** en het **NAFEEST** op den **7den September.** Wij noodigen tot de viering van dit Feest ten vriendelijkste uit.

De Commissie van regeling uit het Schutterskorps.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

Mr. **J. J. BOLMAN**
met
T. V. K. WITTEVEEN.

METSLAWIER, 13 Augustus 1851.

*** Getrouwd:

Mr. **J. GOCKINGA**
met
A. Baronnesse DE VOS VAN STEENWIJK.

ASSEN, 20 Augustus 1851.

*** Getrouwd:

HERMAN BAKER
met
C. J. E. SORMANI.

GRONINGEN, 21 Augustus 1851.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER E. BRONGERS, geliefde Echtgenoot van

Mr. **B. J. DE KOK.**

BOLSWARD, 15 Augustus 1851.
Eenige kennisgeving.

*** GRONINGEN, 19 Augustus 1851. Heden beviel van eenen ZOON CATHARINA HENRICA WARMOLTS, geliefde Echtgenoot van

Mr. **R. Y. MÜLLER.**

Eenige kennisgeving.

*** MUNTENDAM, 19 Augustus 1851. Heden beviel door Gods goedheid voorspoedig van eene DOCHTER mijne geliefde Echtgenoot F. STUIVINGA.

J. AURKSCH,
Predikant.

*** Bevallen van eene DOCHTER H. SONIUS, Echtgenoot van

W. FEIS, R.z.

WINSCHOTEN, 19 Augustus 1851.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER TJADINA OOMKENS, STEEMAN, geliefde Echtgenoot van

J. OOMKENS, J.ZOON.

GRONINGEN, 21 Augustus 1851.

*** Heden overleed, tot onze diepe droefheid, ons geliefd jongste ZOONTJE, ruim acht maanden oud.

PEIZE, 19 Augustus 1851.

F. F. ID. BODE.
I. H. MULDER.

Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen overleed, tot onze droefheid, na een langdurig lijden, onze hartelijk geliefde jongste Dochter LUDEWE, in den ouderdom van bijna twee jaren en vier maanden.

MIDWOLDA, 19 Augustus 1851.

B. B. ENGELKES.
Y. T. TIDDENS.

*** Heden morgen omstreeks 9 uur overleed, tot onze bittere smart, onze geliefde Vader J. B. MULLER, in den ouderdom van ruim 59 jaren en 7 maanden.

SCHEEMDA, 20 Augustus 1851.

B. MULLER.
Mede namens mijne Zusters en mijnen Behuwd-Broeder.

*** NIEUW SCHEEMDA, 20 Augustus 1851. Heden overleed, na eene sukkelende ziekte van ruim ½ jaar (waarbij bij, gelijk bij zijn einde, steeds de meeste kalmte betoonde), onze oudste Zoon, JAN, oud ruim 22 jaren.

E. J. SMIT.
A. A. STEENBRINK.

Strekkende deze voor eenige kennisgeving.

*** Bij den Boekhandelaar **L. DE FOUW**, te *Goes*, is uitgegeven en alom verkrijgbaar:

TEEKENEN EN VRAGEN DES TIJDS.

Twee Verhandelingen, uit het Hoogduitsch, door *E. MOLL*, Theol. Dr. en Pred. te *Goes*. Prijs *f* 1—00.

Dit is, vooral in deze dagen, niet alleen voor Godgeleerden, maar ook voor Regtsgeleerden en Staathuishoudkundigen van het grootste belang.

VOOR HET FEEST
op den 28sten AUGUSTUS.

Bij den UITGEVER der *PROV. GRON. COURANT* en tevens bij den Boekhandelaar R. J. SCHIERBEEK, in de Guldenstraat, zijn verkrijgbaar gesteld:

VREUGDE-LIEDEREN,

voor de **GRONINGER JEUGD**, op het **Verlossingsfeest op den 28sten Augustus 1672.** De PRIJS van dezelve is **10 Cent.** De zuivere opbrengst zal dienen om het GENOT der ARMENKINDEREN op den Feestdag te verhoogen.

*** Bij de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, en verder alom, staat tot

den 1sten September
'de Inteekening open op het
HANDWOORDENBOEK DER LATIJNSCHE TAAL,
BEWERKT DOOR
Mr. J. A. SCHNEITHER,
Rector van het Gymnasium te Groningen.

Dit Werk zal worden uitgegeven in *roijaal formaat*, bij afleveringen van 6 a 7 vellen, tegen 18 cent per vel.

Het geheel zal omstreeks 50 vellen groot worden. Na het sluiten der Inteekening wordt de prijs 20 cent per vel.

Bij genoemde Uitgevers is verschenen:

Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT et L. G. PAREAU,
ENCYCLOPAEDIA THEOLOGI CHRISTIANI.
Editio *tertia*, aucta et emendata.
Prijs *f* 2,10.

Dr. G. H. MEIJER,
LEIDDRAAD
BIJ HET
VERPLEGEN EN OPPASSEN VAN ZIEKEN;
een Handboekje voor alle Huisgezinnen.
Prijs *f* 1,00.

Miss LAWRENCE,
VERTELLINGEN
UIT DE
GESCHIEDENIS DES NIEUWEN TESTAMENTS.
MET PLATEN. Prijs, in Carton, *f* 1,50.

*** De **HOUDERS** DER BANK VAN LEENING te *GRONINGEN* adverteren, dat alle **PANDEN**, welke bij hen in de maanden MEI, JUNIJ en JULIJ 1850 zijn *verzet*, geteekend met de letters **T, V** en **W**, moeten worden afgerent of gelost, en wel letter **T** van den **26sten** tot en met den **29sten** Augustus, letter **V** van den **1sten** tot en met den **5den** September en letter **W** van den **8sten** tot en met den **12den** September 1851; zullende, bij gebreke van dien, anders **finaal** worden verkocht.

*** **BURGEMEESTER** en **WETHOUDERS** van *OUDE PEKELA* gedenken, op MAANDAG den 25sten Augustus e.k., des namiddags te 3 uur, in het Lokaal der GEMEENTE, publiek aan te besteden:

I. Het LEGGEN van eene AARDENBAAN, in dezen Zomer, van af den Provincialen Grindweg in *Blijham*, tot aan de *Pekela*, ter lengte van 2466 Ellen, en het BEPUINEN en BEGRINDEN van dien Weg in den volgenden Zomer, alles met de LEVERING van de MATERIALEN, bij Inschrijving en Opbod.

II. Het BOUWEN van eene OPHAALBRUG over de Rivier de *Pekela*, met BASCULE en IJZEREN BALANS, met de LEVERING van de noodige MATERIALEN, bij *enkel* Inschrijvingsbiljetten.

De Inschrijvingsbiljetten zullen moeten worden ingeleverd op den dag van Uitbesteding, des namiddags voor twee uur; terwijl de Opening der Biljetten en de Provisionele Toewijzing des namiddags te drie uur zal plaats hebben.

De Bestekken en Voorwaarden zijn ter lezing gelegd bij de Logementhouders H. VAN DER LAAN, te *Groningen*; K. HAZENHOEK, te *Delfzijl*; E. VAN DIJK, te *Winschoten*, en H. SMIT, te *Nieuwe Schans*; benevens de Bestekken en Teekeningen, ter Secretarij dezer Gemeente; terwijl op den dag van Uitbesteding des morgens aanwijzing in loco zal worden gedaan.

OUDE PEKELA, 15 Augustus 1851.

Burgemeester en Wethouders voornd.:
T. BORGESIUS.
Ter ordonnantie van Dezelven,
S. C. H PICCARDT.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zal, op MAANDAG den 8sten September 1851, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein TIDDENS, in het *Huis de Beurs*, publiek worden verkocht:

I. Eene ruime, wel betimmerde BEHUIZING, geteekend letter O no. 14 V, letter P no. 283 rood, met TUIN en PAKHUIS, waarin sedert dertig jaren een **MANUFAKTUUR- en BEDDEWINKEL**, staande en gelegen op eigen grond, Oostzijde aan het Schuitendiep te *Groningen*, bewoond geweest door nu wijlen E. BOSCH, J.z.

II. Eene WONING, staande en gelegen ten Noorden van bovenomschreven BEHUIZING, ingang hebbende in eenen mandeelige Gang, geteekend letter P no. 282 rood, thans in huur bewoond door B. B. VISSCHER.

Beide Perceelen te aanvaarden op den 1sten November 1851, en te bezien op Zaturdag den 6den en Maandag den 8sten September e.k., des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—5 uur.

VEEMARKT

te *APPINGEDAM*,
DONDERDAG den 28sten AUGUSTUS 1851.

STRANDVONDERIJ.

Op Zaturdag den 30sten Augustus 1851, des namiddags te 1 uur, zal te *Zoutkamp*, ten overstaan van een' bevoegden BEAMBTE, in het openbaar, tegen **kontant geld**, worden verkocht:

79 STUKS ZWARE MESKANT EIKEN BALKEN, geladen te *Hamburg*, ter lengte van omstreeks 4 tot ruim 10 N. Ellen en ter dikte van 28 tot 50 Duimen.

ULRUM, 20 Augustus 1851.

De Burgemeester, Opperstrandvonder in het Ressort Ulrum:
W. WOLTHERS.

De Verkoop van de **LOSSE GOEDEREN** voor de Behuizing van J. TICHELAAR, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat, te *Groningen*, geannonceerd op WOENSDAG den 27sten Augustus 1851, wordt **UITGESTELD** tot **MAANDAG den 1sten September 1851**, des voormiddags te 10 uur, terwijl de Goederen des Zaturdags bevorens, den 30sten Augustus 1851, te bezien zullen zijn.

Mr. E. VAN EERDE,
Notaris.

OP MAANDAG DEN 25STEN AUGUSTUS

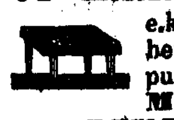

e.k., precies te 2 uur, zullen, vóór en in het BOELHUIS in de Gelkingestraat, publiek worden verkocht: velerhande **MEUBELAIRE en HUISHOUDELIJKE GOEDEREN**, waaronder eene fraaije MAHONIEHOUTEN CANAPÉ, 10 à 12 KOLOM-, UITTREK- en KANTOORTAFELS, SECRETAIRES, CHIFFONIÈRES en KABINETTEN, 2 fraaije PENDULES, KOPER-, TIN- en BLIKGOEDEREN, BEDDEGOEDEREN en hetgeen verder zal worden gepresenteerd. Zaturdag e.k. van 3 tot 6 uur te bezien.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene nette **BURGER BEHUIZING** met **TUIN.** Te bevragen aan het BUREAU dezer COURANT.

TE HUUR GEVRAAGD:

Een **PAKHUIS** of eene **KAMER**, geschikt voor eene **WERKPLAATS.** Informatie aan het KANTOOR dezer COURANT.

Bij M. M. LÖWENSTEIN,
in de Pelsterstraat,

zijn voor de 1ste KLASSE der **215de LOTERIJ** te bekomen **LOTEN** in KOOP en in HUUR.

Bij den Vleeschhouwer **H. WITKOP**, de Steentilstraat, zal op heden worden geslagt een buitengewoon vet en blank **ZOETMELKS KALF.**

Moderateur- of zoogenoemde
POMPLAMPEN,

in fraaije Modellen, zoowel in PORSELEIN als in BRONS van de beste kwaliteit, is eene groote sortering direkt uit *Parijs* ontvangen bij **G. COPINGA**, aan de Groote Markt; welke tegen goedkoope prijzen verkocht worden, voor welker deugdelijkheid wordt ingestaan.

TE KOOP:

Een fraaije, ligtloopende **TENTWAGEN**, alsmede eenige **NOORDHOLLANDSCHE CHAISEN, ENZ.** Te bevragen bij ondergeteekende. Voorts is zijn WINKEL alles ruim gesorteerd, en is genegen door een' al te groote voorraad tegen billijke prijzen te verkoopen.

E. R. FOKKENS,
Zadelmaker op den Nieuwen Weg.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.